

BÉLAPÁTFALVA, APÁTSÁG ÉPÜLETE ÉS KÖRZETE IDEGENFORGALMI MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNYA

TANULMÁNY

KÉSZÍTETTE:

LASER CONSULT KFT.

SZEGED

2002 szeptember 30.

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Környezetfeltáró elemzés</i>	2
<i>Mérnöki feladatok</i>	13
Környezettanulmány	13
A fejlesztési lehetőségek műszaki-jogi feltárása	17
Építészeti program	18
Kertészeti parkosítási program	22
Közlekedési program	26
A gyalogos közlekedés programterve	30
<i>Forrástérkép</i>	32
A forrástérkép összefoglalása.	33
A forrástérkép részletezése.	36
<i>Mellékletek</i>	52

Megvalósíthatósági tanulmány

A) Környezetfeltáró elemzés

Bélapátfalva Heves megye északi részén található. A településtől 2 km-re helyezkedik el a cisztercita apátság, melynek teljes neve Nagyboldogasszony Apátság templom. A műemlék fenntartója és kezelője a Római Katolikus Plébániahivatal. Csak időszakosan látogatható (március 1 – november 30), hétfő kivételével mindennap 10.00 – 16.00 óráig (belépő: felnőtt-150 Ft, diák,nyugdíjas-100 Ft).

Az Apátság környezetfeltáró turisztikai elemzése az alábbi szempontok szerint történt:

- megközelíthetőség, mint a „turisztikai termék” kiindulási alapja, értékesíthetőségének kiinduló feltétele;
- infrastruktúra, a település alpinfrastruktúrájának értékelése, melyben egyfelől értékelésre kerül az apátság, illetve annak helyt adó település alapvető infrastrukturális helyzete, mint turisztikai szolgáltatások kiépíthetőségének fizikai korlátja, másfelől turisztikai infrastrukturális helyzete, mely döntően a szolgáltatások tartalmi felépítésének, értékesítésének szabja meg a kereteit. (Ezen témakör keretében kitérünk a természetes, és épített környezet elemzésére, mely egyrésztől fizikai adottság, másfelől tartalmi szolgáltatások alapját is képezheti.);
- idegenforgalom, turizmus, mely tekintetben elemzésre kerül a potenciális piac, mint egy kialakítandó turisztikai koncepció kiindulópontja.

A környezetfeltáró elemzés keretében a definiált környezeti tényezők függvényében javaslatok megfogalmazása történik az Apátság, mint turisztikai termék értékesíthetősége, piaci potenciálja kihasználása érdekében.

(1) A Bélapátfalvi Apátság megközelíthetősége

A megye közúti és vasúti hálózata hazai összehasonlítás tekintetében fejlettnak tekinthető, a településeket kivétel nélkül szilárd burkolatú utak kötik össze. A megyét átszelő Budapest – Miskolc vasútvonal valamint a Vámosgyörk – Gyöngyös, Füzesabony – Eger közötti vonalak villamosítottak. Az M3-as autópálya Budapesttől Füzesabonyig biztosítja a gyorsforgalmat (Bélapátfalvától 42 km-re húzódik), a legközelebbi főútvonal az E71-es főút (37 km távolságban) illetve a 25-ös út. Közvetlenül a településhez másodrendű, kevésbé jó minőségű út vezet. A település vasútállomással rendelkezik, vonattal Eger és Szilvásvárad felől közelíthető meg. A legközelebbi határátkelőhely Bánréve (Szlovákia, 33 km).

1.1. Bélapátfalva megközelíthetősége a fővárosból, megyeszékhelyről illetve a környező nagyobb településekről.

A) Buszjáratok

Település	Távolság (km)	Menetidő (óra)	Átlagos követési idő (ó)	Átszállás
Budapest	170	3	1-1,5	Van
Eger	25	0,5	0,5	Nincs
Miskolc	80	2	1-1,5	Van
Pétervására	20	1,5-2	1	Van
Szilvásvárad	9	0.25	0,75	Nincs

B) Vonatjáratok

Település	Menetidő (óra)	Átlagos követési idő (óra)	Átszállás
Budapest	3-4	2	Van
Eger	0,75	2	Nincs
Miskolc	2	3-3,5	Van
Szilvásvárad	0,3	2	Nincs

A település mind autóval, mind tömegközlekedési eszközökkel (autóbuszal és vonattal) jól megközelíthető, korlátot jelent ugyanakkor a tömegközlekedési közvetlen elérhetőség biztosítása (a régió turisztikai központjának tekinthető Egerből, illetve Miskolcra kizárólag átszállással közelíthető meg a vizsgált település).

Az Apátság Belpátfalvától kb. 2 km-re, a községtől keletre emelkedő Bélkő hegy nyugati lábánál helyezkedik el a kőbánya felé vezető út közelében, erdőszéli ligetes környezetben. Az odavezető út aszfaltozott (gyenge minőségű), személygépkocsival, kerékpárral, illetve gyalogosan (erdei ösvényeken) is megközelíthető. Tömegközlekedési eszköz útvonala nem vezet, vagy legalábbis érinti az apátság helyszínét. Hivatalos, kiépített parkolóval nem rendelkezik. A turisták kedvelt kirándulópályája, épp ezért az országos kéktúra, mint túraútvonal érinti. A kéjelzésű turistaútvonalon a műemlék gyalogosan és kerékpárral is megközelíthető.

(2) Infrastrukturális adottságok

2.1. Az Apátság, illetve annak helyt adó település alpinfrastruktúrájának értékelése

Belpátfalva területe 36,17 km² lakosainak száma 3241 fő. A településen biztosított az áram-, gáz-, illetve az ivóvízellátás. Szennyvíz-csatornahálózat rendelkezésre áll, ugyanakkor a hálózat hosszát, illetve a bekapcsolt lakások számát tekintve jelentős fejlesztésekre szorul. A közüzemű gáz, illetve vízhálózat hasonló tulajdonságokkal rendelkezik.

	Belpátfalva
Lakásállomány	1155
Villamos energiát fogyasztó háztartás	1380
Vezetékes gázt fogyasztó háztartás	891
Közüzemű vízvezeték hálózat (km)	15,8
Közüzemű vízhálózatba bekapcsolt lakás	722
Közüzemű szennyvíz csatorna-hálózat (km)	7,6
Közüzemű szennyvíz csatornahálózatba bekapcsolt lakás	367

(Forrás: Heves Megye Statisztikai Évkönyve 2001)

A község vezetékese telefonellátottsága kielégítő (távbeszélő-fővonalak száma 2000-ben: 880). A mobiltelefonia tekintetében biztosított a lefedettség. Egészségügyi ellátó intézmények a következők: fogászati-, szemészeti-, gyermekorvosi rendelő és rendelkezésre áll körzeti általános rendelői ellátás. A helyi óvodában egyszerre 157 gyereket tudnak elhelyezni. A körzeti általános iskola alapszintű oktatását nem kizárólag a helyi, hanem a környező településeken élő gyerekek számára is biztosítja.

Alapvető létszükségleteken felüli közszolgáltatások a következő körben állnak rendelkezésre:

- Posta,
- Takarékszövetkezeti Bank,
- Művelődési ház és könyvtár,
- Polgárórság
- Bankautomata.

Az Apátság alpinfrastruktúrája fejletlen; ivóvíz-, gázellátás, szennyvízelvezetés nem megoldott, telefonvonallal nem rendelkezik, kizárólag az áramellátás megoldott.

2.2. Az Apátság, illetve annak helyt adó település turisztikai infrastruktúrájának értékelése

A turisztikai infrastruktúra tekintetében – mely jelen esetben adottság – 3 kiemelt terület értékelése szükséges:

- BÉlapátfalva jelenlegi turisztikai kínálata, mely az Apátság tekintetében háttér adottságként értékelhető
- Az elérhető szálláslehetőségek, vendéglátóipari szolgáltatások száma, szolgáltatásuk minősége
- Az idelátogatók tájékozódását, továbbá a terület turisztikai értékesítését végző szolgáltatások, szervezetek köre.

A) Turisztikai kínálat

A vizsgált térség turisztikai kínálata 4 terület köré csoportosul:

- A BÉlapátfalvi Apátság, mint műemléki turisztikai termék
- Az előző ponthoz kapcsolódik a meglévő képzőművészeti gyűjtemény, mely folyamatosan látogatható
- BÉlkő hegy, illetve kilátó, mint turistaútvonal, illetve célpont
- Gyári tó, mely fürdőzési és horgászási lehetőséget kínál az oda látogatóknak
- Rendezvények, melyek – bár kampány jelleggel – különböző célközönség számára rendkívül vonzóvá válhatnak.

Ez utóbbiak köre a következő rendezvényekre terjed ki:

- Tóparti-falunap: ez évben első alkalommal került megrendezésre. A rendezvény időtartama 1 nap. Programok-hagyományörző előadások, néptánc együttesek fellépése, lovas- és sportbemutató.
- Bükki Művészeti Napok: szintén ez évben, először tartották meg. A kistérség településeinek templomaiban került sor komolyzenei előadásokra és zenei kurzusokra (5-6 helyszínen). A program időtartama 10 nap.
- Sportnap: ezt a programot is első alkalommal rendezték meg az idén. Időtartama 1 nap. Program: különböző sportolási lehetőségek.

B) Szálláslehetőségek, vendéglátóipari szolgáltatások

A helyi szálláslehetőségek a következők:

Objektum	Férőhely típusa	Férőhelyek száma (fő)	Kategória	Szolgáltatások
Panzió	2 ágyas szoba	30	***	Étkezési lehetőség, bár
Motel	2-3 ágyas szoba, apartman	35	**	Étterem, söröző, 10% kedvezmény természetjáró csoportoknak
2db vendégház	2-3 ágyas szoba	26		Főzési lehetőség
Falusi turizmus (6db)	2-3 ágyas szoba	30-40		Nincs adat
Ifjúsági tábor	1-3-4 ágyas szobák	100-120		Főzési lehetőség, hozott étel fogyasztható, 10% kedvezmény természetjáró csoportoknak

Az Apátság közvetlen környezetében (Bélapátfalván) elérhető minősített szálláslehetőség egyszerre mindössze 65 fő elhelyezésére nyújt lehetőséget, mely rendkívül alacsony számú „célturista” fogadására alkalmas. További, mintegy 170 fő elhelyezését biztosító célturista fogadására alkalmas szálláslehetőség áll rendelkezésre, melyek turisztikai értéke magas lehet, amennyiben célközönségül az alacsonyabb fizetőképességű turisták választása történik meg.

Az apátság térségében elérhető vendéglátóipari egységek: Bélkőhegy Étterem és Söröző, Vörös Barát Söröző, Gesztenyés Söröző, Korona Presszó, Bolacsek Söröző, Mozart Cukrászda, Vadász Söröző, Szomjas Csuka, Nyírfa Söröző, Kismackó Fagyizó, Dennis Söröző és a Delta Disco Bár.

A vendéglátóipari egységek közül egyetlen minősített (melegkonyhával rendelkező) egység áll rendelkezésre, míg a további egységek döntően a helyi igények kiszolgálására jöttek létre.

C) Turisztikai szolgáltatások rendszere

A településen tourinform, utazási iroda, vagy annak kirendeltsége nem működik, ilyen jellegű információk beszerzése Szilvásváradon, illetve Egerben lehetséges. Turisztikai jellegű információval 2 db információs tábla szolgál, melyek Bélapátfalva centrumában vannak elhelyezve. Túravezetés, idegenvezetés jelenleg nem vehető igénybe, de kialakítása folyamatban van.

A tárgyiasult idegenforgalmi termékek kínálata meglehetősen szűkös, e területen a községről készült képeslapokat, illetve az Apátságról szóló kiadványokat lehet számba venni.

D) Az Apátság természetes és épített környezete

Az Apátság a Bélkő hegy lábánál helyezkedik el, a tengerszint felett 390-400 m-es magasságban. A terület nincs beépítve, az erdős, ligetes környezet dominál. A templom közvetlen környezete nincs parkosítva, de a területet gondozzák (rendszeresen nyírják a fűvet). Az épületet közvetlenül füves tisztás veszi körül, azon túl erdős terület található. Az úttesttől a templomig kitaposott ösvényen (kiépített járda nem áll rendelkezésre) lehet eljutni és járható körbe a műemlék. Kiépített parkoló nem biztosított, az épületet körülvevő füves terület használható parkolásra. A közelben található egy üresen álló épület, ami jelenleg felújítás alatt áll. Az apátsághoz tartozik egy szociális épület (a templomtól némileg távolabb helyezkedik el), de az alapvető higiéniai követelményeknek nem felel meg.

(3) Idegenforgalom, turizmus

Az idegenforgalom potenciális piacának becsléséhez 3 szinten történt felmérés:

- egyrészt Heves Megye idegenforgalmi potenciálja tekintetében
- másrészt a Mátra-Bükküi Üdülőkörzet idegenforgalmi potenciálja tekintetében
- harmadrészt Bélapátfalva idegenforgalmi potenciálja tükrében.

A vizsgálatok statisztikai adatelemzésen alapulnak, céljuk az elérhető piac és szignifikáns területeinek feltérképezése

3.1. Heves megye

Kereskedelmi szálláshelyek Heves Megyében:

Szállástípus	Szoba	Férő-hely	Vendég	Ebből: külföldi	Vendég éjszaka	Ebből: külföldi	Átlagos tartózkodási idő, éjszaka	Ezen belül: külföldi
Szálloda	1340	3104	164926	35562	405423	95964	2,5	2,7
Panzió	601	1608	40176	6402	88530	13843	2,2	2,2
Kemping	-	2775	10548	5862	25366	14091	2,4	2,4
Üdülőház	391	1238	21328	1678	55042	5480	2,6	3,3
Turistaszállás	715	2945	37126	5172	117977	37606	3,2	7,3
Ifjúsági szálló	155	755	10538	1658	27187	8537	2,6	5,1
Összesen	3202	12425	284642	56334	719525	175521	2,5	3,1

(Forrás: Heves Megye Statisztikai Évkönyve 2001)

A szálláshelyek közül a legnagyobb kapacitással a szállodák, turistaszállók és a kempingek rendelkeznek, a legtöbb vendég szállodákban, panziókban és turistaszállókban száll meg. A szállodák átlagos kihasználtsága 36%-os, a panzióké ugyanez a szám 15%, az üdülőházak kihasználtsága 12%, a turistaszállásoké 11%, a kempingeké 2,5%-os. Átlagosan leghosszabb ideig a turistaszállók vendégei maradnak. A külföldi vendégek a különböző lehetőségek közül leginkább a szállodát preferálják, illetve a turistaszállók vendégei közül ők töltik itt a leghosszabb időt.

Magán szálláshelyek Heves megyében:

Megnevezés	Szállásadók száma	Szobák száma	Ágyak száma	Férőhelyek száma
Fizetővendéglátás	352	802	1832	1975
Falusi szállásadás	435	1077	2552	2603

(Forrás: Heves Megye Statisztikai Évkönyve 2001)

Megnevezés	Vendégek száma	Ebből: külföldi	Vendégéjszák száma	Ebből: külföldi	Átlagos tartózkodási idő, éjszaka	Ezen belül: külföldi
Fizetővendéglátás	8825	2036	42919	9947	4,9	4,9
Falusi szállásadás	9091	1155	43215	8689	4,8	7,5

(Forrás: Heves Megye Statisztikai Évkönyve 2001)

A magán szálláshelyek keresettsége jóval alacsonyabb a kereskedelmi szálláshelyeknél, s kihasználtsági mutatójuk is alacsony forgalmat tükröz (fizetővendéglátás: 6,5%; falusi szállásadás: 5%).

Megállapítható ugyanakkor, hogy a fizetővendéglátást és a falusi szállást választó vendégek átlagosan több éjszakát töltenek a megyében (a kereskedelmi szálláshelyek átlagának mintegy kétszeresét).

A kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendégforgalma országok szerint 2000-ben:

Ország	Szállodák			Egyéb szálláshelyek		
	Vendég-szám	Vendég-éjszakák száma	Átlagos tartózkodási idő, éjszaka	Vendég-szám	Vendég-éjszakák száma	Átlagos tartózkodási idő éjszaka
Amerikai Egyesült Államok	1309	2384	1,8	272	428	1,6
Ausztria	2924	6932	2,4	527	1242	2,4
Belgium	899	2256	2,5	569	1496	2,6
Bulgária	65	153	2,4	28	96	3,4
Csehország	409	1347	3,3	536	1485	2,8
Dánia	83	187	2,3	188	532	2,8
Egyesült Királyság	1495	6052	4,0	228	405	1,8
Finnország	1656	8465	5,1	193	362	1,9
Franciaország	1149	1730	1,5	551	1117	2,0
Hollandia	1292	3290	2,5	1351	3924	2,9
Horvátország	110	205	1,9	65	147	2,3
Jugoszlávia	92	202	2,2	89	125	1,4
Lengyelország	2312	5984	2,6	8132	50857	6,3
Németország	13405	41757	3,1	2682	7123	2,7
Olaszország	1333	2499	1,9	404	1019	2,5
Oroszország	323	652	2,0	59	95	1,6
Románia	366	815	2,2	173	282	1,6
Svájc	769	1325	1,7	112	190	1,7
Svédország	731	1425	1,9	103	280	2,7
Szlovákia	612	1343	2,2	1580	3668	2,3
Szlovénia	229	316	1,4	47	91	1,9
Ukrajna	439	845	1,9	239	348	1,5
Összes	35562	95964	2,7	20772	79557	3,8

(Forrás: Heves Megyei Statisztikai Évkönyve 2001)

A külföldi vendégek összetételét tekintve az országos tendenciával megegyező hatás érvényesül. A legtöbb vendég Németországból és Ausztriából érkezik. Jelentős számú lengyel turistának is kedvelt célállomása Heves megye, ők maradnak itt legtovább. Hollandiából és Szlovákiából is nagy számban érkeznek látogatók. Célcsoport választási prioritásként, a vendégéjszakák számát tekintve a legjelentősebb célcsoportnak a lengyel vendégek tekinthetők (56.841 éjszaka), őket követik a német vendégek (44.439 éjszaka), majd a finn (8.827 éjszaka), osztrák (8.174 éjszaka), és holland vendégek.

Kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma havonként 2000-ben:

Hónap	Vendég	Ebből: külföldi	Vendég éjszaka	Ebből: külföldi	Átlagos tartózkodási idő, éjszaka
Január	12138	884	26369	2267	2,2
Február	13425	920	31375	2393	2,3
Március	14224	2247	32165	6752	2,3
Április	20508	2500	45905	5852	2,2
Május	35204	5223	68894	12791	2,0
Június	40140	4999	88052	11925	2,2
Július	38056	11840	139179	52655	3,7
Augusztus	36787	12604	121336	43374	3,3
Szeptember	24424	7365	56860	17920	2,3
Október	22393	4695	48482	12142	2,2
November	14100	1891	29812	4551	2,1
December	13243	1166	31096	2899	2,3
Összesen	284642	56334	719525	175521	2,5

(Forrás: Heves Megye Statisztikai Évkönyve 2001)

A vendégek közül legtöbben májustól augusztusig terjedő időszakban töltik itt a szabadságukat. Július és augusztus hónapban kiugróan magas a külföldiek száma a többi időszakhoz képest. A vendégéjszakák száma is ebben a két hónapban a legnagyobb.

3.2 Mátra-Bükk üdülőkörzet

Heves megye területét turisztikai szempontból három nagy üdülőkörzetre oszthatjuk: Mátra-Bükk, Közép-Tisza-vidék, Cserhát és környéke. Bélapátfalva a Mátra-Bükk üdülőkörzet részét képezi.

Kereskedelmi szálláshelyek a Mátra-Bükk üdülőkörzetben:

Szállástípus	Szoba	Férőhely	Vendég	Ebből: külföldi	Vendég éjszaka	Ebből: külföldi	Átlagos tartózkodási idő, éjszaka	Ezen belül: külföldi
Szálloda	1263	2921	158392	34029	394320	93279	2,5	2,7
Panzió	517	1402	36234	5995	79299	12803	2,2	2,1
Turistaszállás	715	2945	37126	5172	177977	37606	4,8	7,3
Ifjúsági szálló	155	755	10538	1658	27187	8537	2,6	5,1
Üdülőház	279	887	19159	1454	47334	4618	2,5	3,2
Kemping	-	1815	9213	5496	20200	12407	2,2	2,3
Összesen	2929	10725	270662	53804	746317	169250	2,8	3,1

(Forrás: Heves Megye Statisztikai Évkönyve 2001)

A fenti táblázat jól tükrözi az üdülőkörzet idegenforgalmi jelentőségét. Összességében kapacitása nem éri el Heves Megye teljes idegenforgalmi kapacitását, ugyanakkor vendégszáma megközelíti, az eltöltött vendégéjszakák száma pedig meghaladja azt. Ezen üdülőkörzet átlagos kapacitáskihasználtsága szállodák tekintetében 40%-os,

panziók tekintetében 15%-os, turistaszállások tekintetében 17%-os, ifjúsági szállások tekintetében 10%-os, üdülőkörzetek tekintetében 15%-os, míg a kempingek tekintetében csupán 3%-os. A legkedveltebb szálláshelyek a szállodák (sorrendben), a turistaszállások, illetve a panziók.

3.3 BÉLAPÁTFALVA

Bélapátfalva, illetve a területfejlesztési társulás üdülőkörzetként nyilvántartott tagjai szálláshely-adatait a következő ábra tükrözi:

Település	Férőhely	Vendég	Ebből: külföldi	Vendég- éjszaka	Ebből: külföldi
Bélapátfalva	90	1569	-	3787	-
Mónosbél	5	13	4	35	14
Szilvásvár	1224	24434	1201	55570	3440

(Forrás: Heves Megye Statisztikai Évkönyve 2001)

Az adattáblán jól látszódik Bélapátfalva alacsony turistavonzó, illetve megtartó képessége (vendégéjszakákat tekintve mindössze a Mátra-Bükk üdülőövezet 0,5%-a), továbbá a külföldi turisták teljes hiánya.

A térségfejlesztési társulást egészében kezelve – döntően Szilvásvár részvételéből következően – a térség a Mátra-Bükk üdülőövezet vendégeinek mintegy 10%-át fogadja, mely vendégéjszakák tekintetében az üdülőövezet 8%-át teszi ki.

(4) JAVASLATOK, A BÉLAPÁTFALVI APÁTSÁG, MINT TURISZTIKAI TERMÉK KONCEPCIONÁLIS KEZELÉSÉHEZ

A fenti adottságok összegzésekképpen a Bélapátfalvi Apátság turisztikai adottságai tényszerűen a következőképpen rajzolhatóak fel:

- Az Apátság magas idegenforgalmi értéket hordozó műemlék, mely „márkázza” a települést.
- Az Apátság megközelíthetősége adott, azonban jelenleg nincsen felkészülve turisták nagyobb létszámú fogadására.
- Az Apátság jelenleg nem turisztikai termék, sokkal inkább látnivaló, nem kapcsolódnak hozzá kiegészítő kereskedelmi, vagy idegenforgalmi szolgáltatások.
- Bélapátfalva, bár rendelkezik egyéb turisztikai lehetőségekkel (Gyári tó, kilátó, turistaútvonalak, rendezvények), és mindezek révén kínálatot tud felmutatni a vallási turizmuson túl a kirándulási turizmusban, korlátozottan az üdülturizmusban, illetőleg a rendezvényturizmusban, azok kínálata nincsen összekapcsolva sem az Apátsággal, sem egymással (a Békő hegyi kilátó megtekintése, illetve az Apátság természetes fekvéséből következően összekapcsolt turisztikai lehetőség).
- Az egyes turisztikai kínálati területeket kiaknázó programok szervezésére specializálódott társaság nincsen jelen, kezdeményként él a Bélapátfalva Idegenforgalmáért Egyesület.
- Bélapátfalva jelenleg nem turisztikai célállomás, mindezt nincsen kiépült vendéglátóipari, vagy szállodai (szálláshelyi) kapacitás sem.

Az Apátság, ennek révén Bélapátfalva, turisztikai fejlesztése a következő koncepciók mentén képzelhető el:

Kiindulás: Minthogy BÉlapátfalva – szorosabban véve a BÉlapátfalvi Apátság – célállomás jellegű turisztikai vonzerővel nem bír, azt kapcsolni kell a térség (25 km-en belüli) turisztikai kínálatához, mely tématerületeit illetően jelentős rokonságot mutat BÉlapátfalva turisztikai kínálatával.

E kínálatot összegzi a következő táblázat:

Település	Nevezetesség	Távolság (km)
Arló	Templom (15.század)	16
Bükkszentmárton	Román kori (12.század) templom	3
Bükkszék	Strandfürdő és gyógyfürdő, gyógyvízforrás	15
Bükkszérc	Ódor-vár (1779)	15
Cserépfalva	Subalyuk, Neander-völgyi ősember barlangja	18
Noszvaj	18.századi copf de la Motte-kastély, hegyi-tó	16
Ózd	18.századi templom	20
Sirok	Gótikus vár	18
Szarvaskő	18.századi várrom	8
Szilvásvár	Lovas napok, Lipicai lótenyésztés történeti kiállítás	6
Tardona	Jókai Mór emlékszoba és tájház	19
Bánkút, Répáshuta	Síelő, szánkózó, és kirándulóközpont	20
Lillafüred	Barlang, és kirándulóközpont	25
Eger	Bazilika, vár, sportmúzeum	25

Ezen kapcsolt termékkör helyi kihasználására 2 további lehetőség adódik:

(1) BÉlapátfalva a térségben turisztikai szervező funkciót betöltve aknázza ki a térség lehetőségeit, s kihasználva ezt a helyzeti előnyét, szálláshely kapacitást épít ki.

E lehetőség kiaknázása jelentős beruházást igényel, és rövid távon nem megvalósítható, hiszen kiépítendő az egyelőre nem létező turisztikai szervezetrendszer, továbbá a térség szállásai között zömében preferált szállodai, illetve panziós kapacitás, melynek további alap-infrastrukturális akadályai is fennállnak.

(2) BÉlapátfalva meglévő kínálatával szervesen csatlakozik a térség – kiemelten Szilvásvár és Mónosbél – turisztikai kínálatához, ugyanakkor lemond a szálláshely szolgáltatás adta előnyökről.

E lehetőség azonban magában foglalja az egyes helyi kínálati (az Apátság, az egyes turistaútvonalak, Gyári tó, rendezvények) elemek szerves összekapcsolásának szükségességét kiegészítve – kiemelten az apátság „márkázó” erejére építve – kereskedelmi termékek értékesítésével, szolgáltatások nyújtásával.

E két lehetőség kihasználása természetesen egymásra épülően is végrehajtható, amennyiben a rövid távú cél a második lehetőség kihasználása, míg hosszú távú célként – az előzővel párhuzamosan - megkezdődik az első lehetőség megvalósításának kiépítése.

B) Mérnöki feladatok

Környezettanulmány

A szilvásváradai úttól az Apátság épületéig terjedő terület jelenlegi állapotának vizsgálatakor az első szakaszban a lakott terület útviszonyait tártuk fel.

A szilvásváradai úttól jobbra kis ívben autóbusszal nem lehet zavartalanul lefordulni. Itt az út ívkorrekciója szükséges. A tervezett parkoló a lakott területen keresztül jó minőségű, két sávós burkolt úton megközelíthető. A temető bejáratánál szintén adódik kisebb ívmódosítási feladat, majd a meddőhányóra tervezett parkoló a helyes lejtési viszonyok kialakítása után elérhető. Ide csatlakozik az apátsági templomhoz vezető gyalogút is, melyet a parkolóhoz megfelelő módon kapcsolni kell. A parkoló bejárata közelében a jobb oldalon az utolsó lakóház mellett mintegy 800 m² nagyságú közművesített terület áll rendelkezésre, amely közösségi épület vagy árusító pavilon céljára kiválóan alkalmas.

A táj természetes arculatát megtörő meddőhányó 50 m magas kőrakásból áll, amelynek meredek oldalai lazák, törmelékesek, idegen anyagokkal szennyezettek és növényzettel alig fedettek. Teljes vízszintes felülete kb. 4000 m² kiterjedésű (ebből a tervezett hasznosítás kb. 1800 – 2000 m²), háromszög alakú, tereprendezésre szorul. Megoldandó feladatot jelent a víz elvezetése, szélein a megközelítés elleni körkörös védelem, továbbá a biztonsági okokból történő növénytelepítés. Az eredményesség érdekében a rézsű hajlásszögét is át kell alakítani.

A meddőhányóról csodálatos panoráma nyílik. Jól látható az Apátság, a Bélkő, és a község egy része is. Sajnos a háttérben a hegy felőli oldalon egy villamos távvezeték oszlop zavarja az összképet. Építészeti szempontból a terület kiválóan alkalmas parkoló építésére (fotó fénymásolata a Mellékletben).

Az apátsági templomhoz a parkolótól hozzávetőleg 600-700 m hosszú gyalogúton lehet eljutni. Ez a megközelítési lehetőség képezi a tervezés fő feladatát. Megemlítendő, hogy az Apátság burkolt úton gépkocsival is elérhető, de a község lakossága a gyalogos utat használja, továbbá ez az évente megrendezésre kerülő búcsú útvonala is. A tervezett turista útvonalat is célszerű erre vezetni, elkerülve ezzel a templom környezeti túlterhelését.

A templom használatának gyakoriságát tekintve megtudtuk, hogy tavasztól késő ősziig kéthetente vasárnaponként tartanak misét, szombatonként igény szerinti gyakorisággal keresztelőt, és esküvői szertartást, Nagyboldogasszony napján (augusztus 15.) búcsút, alkalomszerűen hangversenyt.

Az említett gyalogút a tervezett parkolótól a községi temető mellett 2-3 m mély bevágásban indul. Mintegy 2 méter szélességben zúzottkő fedí, oldalt növényzettel (elsősorban cserjékkel, lágyszárú növényekkel) benőtt.

Az első 100 méter után a meddőhányót elhagyva, mély fekvésű vízállásos részhez érünk. Ide csatlakozik a temető egyik oldalbejárata is, lehozva a temető felszíni vizének egy részét. A meddőhányó menti lábazati rész gázos, bozotos, törmelékes. A temető oldali útszakaszon elhagyva a bejáratot, balról mintegy 20 db-ból álló öreg juhar fasor szegélyezi az utat, amely 200 m után jobbra fordul, kisebb vízfolyást keresztezve. Ez szintén egy mélyebb, vízrendezésre szoruló útszakasz. A patak felett egykor kis fahíd volt, melyet érdemes helyreállítani. Rendezésre szorul a patak medre is.

Rövidebb felvezetés után a tér kitágul, balról kisebb dombhajlat szegélyezi, jobbról mély lapos vidék, néhány újabb öreg juharfával (5-6 db) apátsági emlékként. Ez a kis tisztás volt eddig a búcsújárók első pihenőhelye. Innen vezet egy ösvény jobbra a fás, ligetes vízállásos területre, az egykori apátsági pisztrángos tó színhelyére, melynek helyreállítása a távolabbi tervekben szintén javasolt. (A feljegyzések szerint egymás alatt 7 db halastó volt eredetileg). Innen indítható egy hosszabb sétaút a templomig, itt helyezhető el egy erdei játszótér, esőbeálló, tűzrakó hely stb.

A pihenőhelyet elhagyva, a gyalogutat két oldalt egy-egy patak szegélyezni, a növényzet fás cserjés, fiatalos. A bal oldali patak mély medrű, horhos jellegű, inkább alkalmi vízfolyás, a jobb oldali patak sekély medrű folyamatos vízhozam, és követhető az eredetéig, az apátsági templom támfaláig.

Újabb 100 méter séta után feltűnik a templom, előtte egy támfal lépcsősorral. Itt a teret célszerű kinyitni, a jobb rálátást bozótirtással, néhány fa kiszedésével biztosítani. Az említett forrás megközelíthetőségének tereprendezéssel történő javítása szükséges, a patakmeder kitisztításra, kiképzésre szorul. A templom előtti támfal helyenként javítást igényel (fotó a Mellékletben található).

Az apátsági templom és romkert mellett (jobbról) karsztvizek által táplált források találhatóak (Bélhárom kút), melyek a község vízellátását szolgálják és egyben lekerített vízmű védőterületek is. Az Önkormányzat vezetőjével egyetértésében célszerű a fenti védőterületek leszűkítése a legszükségesebb mértékűre, továbbá az elhanyagolt betonoszlopos drótháló kerítés cseréje egy környezethez méltóbb kerítésre. Állt egykor a vízmű területén egy Mária szobor, Mária kút nevű forrással, melynek emlékét ma már csak az egykori talpazat, a lezárt kút és támfalak jelzik. Mindkettő helyreállítása javasolt.

Felmerült egy kisebb, két-háromszáz főt számláló szabadtéri rendezvények színhelyeként (szavalóest, hangszeres szóló produkciók stb.) szolgáló szabadtéri színpad elhelyezésének igénye, amelyhez a legideálisabb helyszín a templom hátsó fala mögötti terület. A templom hátsó frontja szerves része a színpadnak. Kisebb feltöltés árán a fák egyidejű meghagyása mellett ez az igény kielégíthető (az Apátságról fotó a Mellékletben található).

A templom külső és belső világítási kiviteli terve elkészült, a kivitelezéshez szükséges pénz a község rendelkezésére áll. A színpad megvalósítása esetén a díszvilágítást a templom hátsó frontjára is ki kell terjeszteni.

A vízmosás és az apátsági temető mögött egy kisebb lelátó építésére nyílik lehetőség, amely két fahídon át megközelíthető. A lelátó fából készült ülésekkel kerülne kivitelezésre és igény szerinti mértékben bővíthető.

Évente a templom körül körmenetet rendeznek, azonban az említett műszaki intézkedések a körmenet hagyományos útvonalát nem zavarják.

Fontos műszaki kérdés a templom feletti parkoló vízelvezetése, ugyanis jelenleg ez a víz a templom alá folyik és a falakat nedvesíti. A felső parkoló két helyen, összesen 5-10 db kocsifelhelyezésre alkalmas, zúzott kőborítású. Megközelíteni a kőbányához vezető útról lehet. A bekötő útszakasz mintegy 100 m hosszán nagyobb aszfaltszőnyeg terítésére szorul. Célszerű a parkolóhelyet pihenőhellyel kiegészíteni a templomtól távolabb, a jelenlegi WC-k térségében (fotó a Mellékletben található).

A távolabbi jövőben a Cementgyár és a Kőbánya megszűnése esetén a Bélkő hegy bekapcsolható a gyalogos turizmusba az egykori turistaút helyreállításával. A távlati tervekben feltétlenül szükséges a darálón, illetve a kürtön keresztüli drótkötélpályás feljutási lehetőség ismertetése. Ez a megtekintési mód hazánkban páratlan idegenforgalmi vonzerőt jelentene. A fennsík hasznosítására (koncertlehetőségek, ifjúsági találkozók, sportesemények, sárkányrepülés, hőlégballon stb.) külön tanulmányterv készítése javasolt.

Javaslatok

A tervezéssel kapcsolatban felmerülő igények:

1. A községi önkormányzat képviselője részéről felmerült egy összefüggő nagyobb parkolóhely kialakításának igénye a templomhoz vezető gyalogút kiinduló pontjában a meddőhányó térségében. Ezáltal az autóbusszal érkező látogatók is rövid sétával kényelmesen megközelíthetik az apátságot. Itt elhelyezhetők egyszerű fogadóépületek, tájékoztató táblák, rendezvények, búcsú esetén árusító helyek.

2. Határozott javaslatként jelentkezett a burkolt gyalogút kiépítése és víz rendezése. Ezáltal az év bármely időszakában megközelíthetővé válik a templom, mely a község lakói számára nagyon kedvező, ugyanis a templomban kéthetente misét tartanak.

3. A templom körzetében javasolt változtatásokat az egyház és a község képviselői együttesen fogalmazták meg:

- szükségesnek tartják a vízmű védőterület szűkítését, és a műemléki környezethez méltó kialakítását,
- a felső parkoló vízelvezetését, hogy a lezúduló csapadék ne áztassa a templomot,
- a Felső bekötőút rendbetételét,
- a templom körüli támfal szükség szerinti javítását,
- közműves illemhelyek kialakítását a meglévő hagyományos WC-k helyén.

4. Felmerült még a felső parkolók bővítésének lehetősége, egy kisebb szabadtéri színpad és 200-300 főt befogadó nézőtér kialakítása, valamint az egykori Mária szobor és térségének helyreállítása.

5. Fentiek vonzataként jelenik meg az egykori meddőhányó térségének rendbetétele, változatosabb növényzet telepítése is, valamint vízrendezés a kiépített út két oldalán, illetve kiránduló- és játszóhely, halastó létesítése.

6. Távlati tervként a Bélkő hegy ismét bekapcsolható lenne a gyalogos turizmusba. A kőbánya megszűnése esetén drótkötélpályás megközelítés is kiépíthető, esetleg a

bányakürtőn keresztül. A fennsík hasznosítása – egy külön tanulmányterv keretében – országos jelentőségű vonzerőt képviselne.

A fejlesztési lehetőségek műszaki-jogi feltárása

A tanulmány elkészítése előtt végzett feltáró munka során a következő fejlesztésekkel kapcsolatos jogi információkat kaptuk:

1. Az Egri Körzeti Földhivaltól megkaptuk a tervezés célját képező területre vonatkozó térképszelvény hivatalos másolatát, valamint a tulajdoni lapok másolatait, amelyek a Mellékletben találhatóak. Ezek szerint
  - a 0189/2 hrsz. terület (a tervezett parkoló helye) művelés alól kivett, bányatelekként bejegyzett, földhasználati joggal a Bükkalja Mezőgazdasági Termelőszövetkezet rendelkezik,
  - a 0185/1 hrsz. terület (az Apátság) művelés alól kivett (templom), műemlékként bejegyzett, védett terület, tulajdonosa az Erdőkövesdi Római Katolikus Egyház,
  - a 0184 hrsz. terület művelés alól kivett saját használatú út, melynek tulajdonosa BÉlapátfalva Község Önkormányzata.
2. Az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség tájékoztatása szerint csak engedélyes szintű tervekkel foglalkozik, előzetesen nem egyeztet, instrukciókat nem ad, csak a kész terv bírálatát végzi.
3. Az Egererdő Rt. Erdészete szóbeli tájékoztatásában kijelentette, hogy az Apátság melletti fejlesztési elképzelésekhez támogatást nem tud adni, de mint a terület kezelője, nem emel kifogást, konkrét nyilatkozatot az engedélyes tervek vizsgálata után tesz.
4. A bÉlapátfalvi Polgármesteri Hivatal építésügyi hatóságával egyeztetések történtek az Apátság körzetében, illetve a fogadó, pihenőhely körzetében tervezett javaslatokról. A kapott információk szerint BÉlapátfalva község Általános Rendezési Tervének készítése jelenleg folyamatban van, ezért építésügyi szempontból az épületek létesítésére még a már hatályon kívül helyezett Országos Építésügyi Szabályzat (OÉSZ) követelményei az irányadóak. Az ingatlan külterület, művelési ága gyep (legelő) ill. kivett (vízfolyás). A Szabályzat alapján az OÉSZ 45.§ 1. bekezdés c) pontjában foglaltak a mérvadóak, miszerint a szabadidő eltöltését, testedzést és turizmust szolgáló építmények elhelyezhetőek a területen. Álláspontjuk szerint mivel külterületről van szó, és konkrét rendezési terv ezekre a területekre nem készült, az engedélyezésre beadott tervek egyedileg kerülnek elbírálásra.
5. Az Apátság tulajdonosi, illetve kezelői joggyakorlójaként az Apát úr az épületekre, parkolókra, gyalogútra, a templom melletti fejlesztésekre vonatkozó elképzeléseket – tájékoztatás szintjén – megismerte, kifogást nem emelt, azokat támogatja.
6. BÉlapátfalva polgármestere egy helyszíni szemle során megismerte a tervezett javaslatokat, támogatja megvalósításukat.

A fejlesztésre vonatkozó elképzelések pontosításakor az egyeztetések során elhangzott javaslatok, szempontok figyelembe vétele megtörtént.

Építészeti program

Az Apátsági templom és az alapfalaiival feltárt kolostor országos jelentőségű műemlék. A vonzó környezetben elhelyezkedő templomban és környezetében mind gyakrabban tartanak szentmisét, esküvőt, hangversenyeket, és ünnepi megemlékezéseket. A növekvő számú kiránduló és autós turista fogadására nem áll rendelkezésre megfelelő minőségű út, parkoló, rendezett pihenőhely ill. kiszolgáló létesítmények. A környék jelenlegi állapota sem műszakilag, sem esztétikailag nem megfelelő. A látogatók méltó és kulturált fogadása érdekében építészeti szempontból az alábbi tervezési feladatok megoldása szükséges:

„A” jelű feladat:

A Bélapátfalva községből felvezető út a temető bejárata mellett ágazik le az Apátság utcáról jobbra, az Apátsági templom irányába. Az elmúlt évszázadok során ez az út biztosított közlekedési kapcsolatot a település és a templom között. Kezdeti szakasza mellett a bal oldalon a temető, jobb oldalon egy fensíkként kiképzett meddőhányó húzódik. A 130 m hosszú, 20-80 m váltakozó szélességű meddőhányó területéről szép kilátás nyílik az 500 m-re található Apátsági templomra, valamint a környező völgyre és hegyekre.

Elsődleges cél, hogy ez a terület parkoló- és pihenőhelyként funkcionáljon az Apátsági templomba igyekvő turisták részére. Megfelelő információs tábla elhelyezésével elérhető, hogy az ide látogató autós turisták parkolóként használják a területet, illetve a kiszolgáló létesítmények biztosítása lehetőséget nyújt a pihenőhely funkció betöltésére.

Megoldási terv

A Polgármesteri Hivatal vezetőivel, illetve az apát úrral történt személyes beszélgetések során felmerült egy vendéglátó egységből, szociális helyiségekből, valamint ajándék- és kegytárgyárúsító üzletből álló épületegyüttes létesítésének igénye.

A tervezett épületegyüttes (Melléklet: 1. számú épület és látványterv) az alábbi funkciókat látja el:

- vendéglátó egység (hasznos alapterülete: 38,07 m²):

A vendéglátó egység üdítőt, kávét, cappuccinót, teát, süteményt, illetve hideg és melegszendvicset kínálna a turisták számára. A tervek szerinti fogyasztótér 12 férőhelyes, de az épület előtt terasz kiépítésével további férőhelyek biztosítására nyílik lehetőség. Az egység további részét képezi egy raktárhelyiség, ahol az áru és göngyöleg tárolható.

- szociális blokk (hasznos alapterülete: 21,95 m²):

A szociális igények külön női-férfi mosdók és WC-k kialakításával kielégíthetők. A női egység a mosdó mellett 3 db WC helyiséget, a férfi egység a mosdó mellett 2 db WC, illetve két férőhelyes piszoár helyiséget foglal magában.

- ajándék- és kegytárgyárusító üzlet (hasznos alapterülete: 14,34 m²):

Az üzlet az apátság történetéhez, jelenéhez kapcsolódó ajándéktárgyakat, információs kiadványokat, kegytárgyakat kínálna a turisták számára.

A tervezett épület összes hasznos alapterülete: 74,36 m².

További megoldandó esztétikai problémát jelent a meddőhányón található magasfeszültségű elektromos kábelt tartó oszlopsor, melynek egy tagja közvetlenül a vizsgált területre esik.

Eltakarása építészetiileg a terület pihenőhely funkciójához tartozó, a megfelelő távolságok betartásával kialakított, faszerkezetű kilátó elhelyezésével valósítható meg.

Megvalósíthatóság

Az épületegyüttes elhelyezésére legelőnyösebb az Apátság útról nyíló bekötőút melletti, jobb oldali mélyebben (-1,35 m az út koronához mérve) fekvő, aljnövényzettel benőtt terület (lásd 3. sz. fogadótéri helyszínrajz). A pavilonsor tervezett helyét indokolja, hogy így a terület lenyűgöző panorámája nem sérül, az épületek pedig megfelelő tereprendezéssel, térburkolatok kiépítésével funkciójukat maradéktalanul el tudják látni.

A tervezett épület szerkezetileg kétféleképpen valósítható meg:

- a) falazott technológiával (építési időtartama kb. 4-5 hónap),
- b) előre gyártott fa vagy fém tartószerkezettel (építési időtartama kb. 2-3 hónap).

A két építési technológia hőtechnikai, statikai, épület-megjelenési szempontból teljesen egyenértékű, a szerelt technológia nagy előnye az építési időtartam jelentős csökkenése, illetve az, hogy időjárási viszontagságok kevésbé befolyásolják a kivitelezés időtartamát.

A 2002. augusztusi anyag és munkadíjakkal számolva megállapítható, hogy az előre vetíthető költségek

- a) falazott épület esetén kb. 150-160 e Ft/m² + ÁFA,
(várható bekerülési költség: 11.154.000 Ft + ÁFA),
- b) fa vagy fém tartószerkezetű épület esetén kb. 120-130 e Ft/m² + ÁFA,
(várható bekerülési költség: 8.923.200 Ft + ÁFA).

Alapterület szerinti bontásban a költségeket a 1. táblázat mutatja be.

1. táblázat

Helyiség	Alapterület (m²)	Falazott technológia költsége (ÁFA nélkül, e Ft)	Fa, fém tartószerkezetű technológia költsége (ÁFA nélkül, e Ft)
Vendéglátó egység	38,07	5.711 - 6.091	4.568 - 4.949
Szociális blokk	21,95	3.292 - 3.512	2.634 - 2.854
Ajándéküzlet	14,34	2.151 - 2.294	1.721 - 1.864
Összesen	74,36	11.154 - 11.897	8.923 - 9.667

További beruházási költséget jelent az épület közművekkel (víz, gáz, villany, csatorna) való ellátása. Előzetes egyeztetések alapján az épület a szükséges közművekkel ellátható az Apátság utcában található közüzemi hálózatokról történő kiépítéssel. A kb. egy lakásegységnek megfelelő épületegyüttes kb. 60-80 fm közműcsatlakozással ellátható, melynek becsült költsége kb. 2.500.000 Ft. A kiépítési költségekről a közmű-üzemeltető vállalatok csak külön beruházói kérelem benyújtása után hajlandóak pontos információt szolgáltatni.

A tervezett épületről alaprajz és látványterv a Mellékletben található.

Az elektromos kábelt tartó oszlop eltakarását és a környező látvány fokozását célzó kilátó méretezett faszerkezetek felhasználásával épülne. Az építmény tájba történő beillesztése (méretei, megjelenése) az Országos Műemlékvédelmi Hivatallal történő egyeztetések alapja, így megvalósításának költsége csak becsülhető, kb. 6.000.000 Ft.

„B” jelű feladat:

Az Apátsági templomot és kolostort a ciszterci szerzetesek építették a XIII. században. A kolostor vadregényes környezetben a Bélkő hegy lábánál, egy kiemelkedő dombháton épült. Az Apátság és környezete rendezett, az egyetlen tájba nem illő építészeti kialakítású egység a turisták illetve az Apátság személyzete részére nemenként elkülönített WC épület.

Megoldási terv

A tervek alapján az épület lebontása, helyének tájba illő helyreállítása szükséges. Igény merült fel funkciójával megegyező, de igényesebb, kulturáltabb kialakítású épület elhelyezésére a területen. Mivel az ingatlan külterület, művelési ága kivett (templom), építéshatósági előírásai megegyeznek az 1. számú épület létesítésének előírásaival.

Megvalósíthatóság

Az épület elhelyezésénél elsődleges szempont a könnyű megközelíthetőség, illetve mind a turisták, mind a templom személyzete általi használhatóság. A feltételeknek megfelelően a létesítményt a Felső utat lezáró parkoló mellett célszerű kialakítani. Az épület nemenként elkülönítve tartalmaz női és férfi vizesblokkot. A női részleg a mosdó mellett 2 db WC helyiséget, a férfi részleg a mosdó mellett 1 db WC és 1 db két férőhelyes piszoár helyiséget foglal magában.

Az épület hasznos alapterülete: 20,00 m².

A tervezett épület szerkezetileg kétféleképpen valósítható meg:

- a) falazott technológiával,
- b) előre gyártott fa vagy fém tartószerkezettel.

A 2002. augusztusi anyag és munkadíjakkal számolva megállapítható, hogy a várható bekerülési költség:

- a) falazott épület esetén: 3.000.000 Ft + ÁFA,
- b) előre gyártott fa vagy fém tartószerkezet esetén: 2.000.400 Ft + ÁFA.

További beruházási költséget jelent az Apátság melletti létesítmények közművesítése (víz, villany, csatorna). Az épületek elláthatósága akadályokba ütközik, mivel a területen a közművek hiányoznak. A víz és villany kiépítésére mutatkozik lehetőség a Vízmű területéről, ahonnan a víz közvetlenül bekapcsolható, illetve ráköthető, ennek költségei a műszaki megoldástól függően változhatnak. A márciustól-szeptemberig üzemelő létesítmények miatt a 0,4-0,5 m mély csőfektetés is szóba jöhet, így 5-7000 Ft/m fajlagos költséggel számolva a becsült költség 700.000.- Ft. Mivel közüzemi csatornarendszer nincs, ezért járulékos közműpótló berendezés kiépítésével kell számolni. A bányaut csatornája, illetve annak aknája 240 m-re található a fenti parkolótól. Az illemhely kiépítése esetén a rákötés kb. 2.000.000 Ft költséget jelent.

Elektromos áram a Vízmű területén található, azonban szabad kapacitása nem ismert. A tervezett felhasználási igény nem pontosítható a színpad igénye és a már engedélyezett és jóváhagyott díszkivilágítás kapacitás-felvételének ismerete nélkül.

A tervezett épületről alaprajz és látványterv a Mellékletben található.

Kertészeti parkosítási program

Helyzetfelmérés

A tervezésre kerülő területen változatos növényzet található. Elsősorban a mély fekvésű vízállásos területekre jellemzőek az éger, nyár és fűzfélék, mint uralkodó fafajok. Ezen kívül kis és nagylevelű hárs, kőris, diófélek fordulnak elő hegyi juharral, májuscserjével vegyesen.

A horhosban juhar, tölgy, kőris, vadgesztenye és mezei szil fajták találhatók. A fák 15-20 évesek, mennyiségük nagyrészt természetes szaporulat eredménye. A templom körül néhány idősebb hárs, tölgy, juhar árulkodik kertészeti beavatkozásról. A már említett sétaút mentén a 40-50 éves hegyi juhar fasor megmaradt példányai külön védelmet érdemelnek.

A fák alatt gazdag cserjeszint uralkodik: mogyoró, veresgyőrű som, fűzfélék, kányabangita, a magasabb részeken kökény, galagonya található. A romos területeket gyalogbodza, csalán és egyéb lágyszárú növények teszik megközelíthetlenné. Általában szükséges az aljnövényzet ritkítása, a terület átláthatóvá tétele füvesítéssel, a ligetes jelleg meghagyása mellett.

a) A meddőhányó kopár sebként „illeszkedik” a tájba, igen meredek falú, növényzet nélküli kötörmelékéből áll. Lábazati részében egyéb szemét, építési törmelék található, melyet belepett a csalán, a gyalogbodza, a mély fekvésű részeket sás, káka, vízi gyomok borítják.

b) A tervezett sétaút két oldalán a növényzet vegyes. Kis és nagylevelű hárs, kőris, diófélek fordulnak elő mezei és hegyi juharral, vadgesztenyével és májuscserjével váltakozva.

c) A horhosban és a templom körül szintén juharok, kocsányos tölgy, virágos kőris és mezei szil található. Átlagos életkoruk 10-30 év, zömmel természetes szaporulatra engednek következtetni.

d) A templom körül néhány idősebb fa, hárs, tölgy, juhar, berkenye, továbbá a gyalogút mentén 20-25 db 40-50 éves, fasorszerűen telepített hegyi juhar árulkodik kertészeti beavatkozásról.

e) A cserjeszint mindenütt gazdag. Jellemzőjük a mogyoró, a fekete bodza, veresgyőrű som, kecskerágó, fűzfélék, kányabangita. A magasabb részeken vadrózsa, kökény, galagonya, kúszó szeder díszlik.

Kertészeti javaslatok:

1) A hulladék depónia tájba illesztése, mely a rézsúk hajlásszögének átalakításával, termőföld (0,5 m) ráterítéssel oldható meg. A megoldásra két lehetőség kínálkozik:

a) Ha a depó rézsú hajlásszögét 1:2-re alakítjuk át (az arány a depó magassága és a lábazat szélessége között értendő), ami szakmailag a legmegfelelőbb lenne, akkor a rézsú belépcsőzhető, a lépcsőkre humuszt teríthető és az így nyert teraszok növényzettel betelepíthetők. Ez a megoldás meglehetősen költséges, mintegy 40-50 millió forintba kerül.

b) Létezik egyszerűbb, olcsóbb megoldás is, a jelenlegi rézsű felső egyharmad részének megbontása és lágyabb hajlásszögűvé alakítása, egyidejűleg kiszélesítve a lábazati részt is a bontott anyagból, majd mindkettőre föld terítése. Így csak egy cserje sáv telepítése szükséges a felső teraszra, hogy ne zavarja a kilátást és két sűrű fasor ültetése aljnövényzettel az alsó teraszra azzal a céllal, hogy a felnövekvő fák a depónia középső meredek részét eltakarják. Tervezett növények: szürke nyár, bálványfa, kökény, vadrózsa, olajfűz. Az eljárás becsült költsége 25-30 millió forint.

A két változatot szemléltető dokumentum a Mellékletben található.

2) A távlati tervekben (kb. 10-15 év múlva) a régi apátsági pisztrángos tórendszer emlékeként a táj történelmi hangulatának helyreállítását célzó kisebb halastó kialakítását javasoljuk a sétaút jobb oldalán lévő mély fekvésű részen, a pihenőhely magasságában. A tavat a templom támfalánál eredő forrás vize táplálná állandó vízfolyásként, az elérni kívánt teljes vízmélység 120 cm. A környező csapadék vizek tóba jutása nem kerülhető el, ezért a túlfolyást természetes módon egy támfalon át lehetne megoldani. Ezt követően a tavat megfelelő vízi, vízparti növényzet telepítésével illesztenénk a környezetbe.

A tervezett tó partján pihenő- és játszóhely alakítható ki részletes tervek szerint. Ezzel a templomhoz vezető gyalogút menti pihenőhely megmaradna eredeti méretében és funkciójában. Legfeljebb néhány erdei rönkpad elhelyezése javasolt az öreg juharfák alatt.

A játszóhelyen fa játékszerek, esőbeálló, padok, hulladékgyűjtők, helyezhetők el, valamint tűzrakó hely alakítható ki. Az oda vezető utat zúzott kőszórással, szegély nélkül egyszerű módon képeznénk ki. A növényzet tölgyfélékkel, platánnal, mocsári ciprussal, taxodiummal történő kiegészítése kívánatos.

3) A sétaút két oldalán a meglévő aljnövényzet, cserjék, lágyszárúak ritkítása, irtása szükséges mintegy 3-10 m szélességben. A fák kivágására nincs szükség, kivéve ott, ahol az alátelepítés nem oldható meg. A sétaút hársakkal, törökmogyoróval, és örökzöld csoportokkal történő élénkítése kívánatos. Pl. a temető rézsű tiszafával takarása. Az egykori apátsági gyümölcsöskert területének egy részére fekete fenyő csoport kerülne, tekintettel arra, hogy kevés a környéken az örökzöld növény.

Fontos feladatot jelent a templom támfalánál induló kis patak medrének rendezése kőszórással, növényritkítással. A patakot az útról időnként láthatóvá kell tenni, tereprendezéssel biztosítható a forrás megközelítése.

A gyalogút két oldalán szükség szerint füvesíteni lehet, hogy az így nyert zöldsáv könnyen fenntartható, ápolható legyen.

4) A templom térségében adódó kertészeti feladatok

A vízmű területének leszűkítése, a kutak egyszerűbb – esetleg élőnövényvel történő – lehatárolása fontos feladat, így a körmenet útja is zavartalan lehetne. A romkert élőnövényvel való lehatárolása esetén megszüntethető a nem kívánatos átjárás a romokon keresztül. Lehetővé válik a romkert felülről áttekintése egy új körbevezető út építésével. Ez az út szilárd burkolatú kerti út lehetne, néhány sor 40x40x06-os kavics felületű járdalappal.

A templom körül egyéb helyen nem javasolt kerti utak kialakítása. A viszonylag nagy kötőmeg az egyszerű zöld cseppel harmonikusan kiegyensúlyozható.

Az egykori kolostorkertet – a romkert területén – egyszerű korhú növényzettel célszerű beültetni, pl. örökzöld meténg (*Vinca minor*) gyeppótlóval, és 4 db oszlopos borókával, tarka örökzöld kecskerágóval szegélyezve a belső kerteket.

Fontos az egykori Mária szobor és térségének helyreállítása. Az ott található lefedett forrást ismét megközelíthetővé kell tenni a látogatók számára.

A szabadtéri színpad elhelyezésénél elsődleges a templommal való kapcsolat. Kézenfekvő megoldást nyújtana a templom déli oldala, azonban ebben az esetben a nézőtér a romkertbe esne, ami nem csak a romok taposásával járna együtt, hanem bizonyos esetekben balesetveszélyes is lenne (esti műsorok esetén). Így marad a templom hátsó, azaz keleti oldala. A lelátó némi feltöltés után a fák közé helyezhető el (csak egy-két faág eltávolítása szükséges). Itt húzódik egy vízelvezetésre szolgáló mély bevágás, árok is, amelyet érintetlenül kell hagyni. Az árkon túl a lelátó fahidakkal megközelítve bővíthető.

A felső parkoló a jelenlegi hagyományos WC-k térségében bővíthető lenne, így a kocsik távolabb állnának a templomtól. Itt alakítható ki a második pihenőhely közműves WC blokkal, ivókúttal, esőbeállókkal, padokkal, asztalokkal, tűzrakó helyekkel.

5) Kertészeti intézkedési javaslatok:

1) A hulladék depónia tájba illesztése, a rézsűk 1:2 hajlásszögűre való átalakítása útján oldható meg. A sikeres növénytelepítés érdekében a rézsút célszerű belépcsőzni, a lépcsőkre termőföldet teríteni. A termőföld a közelből a tervezett halastó medréből kerül ki. A költségek az építészeti programban bemutatottak szerint alakulnak, a parkosításhoz szükséges telepítendő növények felmerülő költségei:

- 80 db lombos fa (6.500 Ft/db): 520.000 Ft,
  - 600 db cserje (850 Ft/db): 510.000 Ft,
- összesen 1.030.000 Ft.

2) A távoli jövőben a régi apátsági pisztrángos tórendszer emlékeként egy kisebb halastó kialakítását tervezzük, a gyalogút jobb oldalán a mély fekvésű lapos részen, a pihenő hely magasságában. A halastó a történelmi táj hangulatát hivatott helyreállítani. A halastavat rendszeres vízfolyásként az apátsági templom támfalától érkező patak táplálja majd. A forrásfej kiképzése mellett a patak medret rendezni, tisztítani szükséges, továbbá kőszórással kiigazítani nyomvonalát.

3) Pihenő és játszóhely alakítandó ki az ősgyepes területen a következő felszerelésekkel:

- 2 db kombinált fa játszótér (hinták, csúszda, fotók mellékelve)	160.000.-Ft/db
- 2db szanetli (fedett asztal, körbe ülőkével, fotó mellékelve)	240.000.- Ft/db
- 2db szabadtéri főzőhely a szanetlik mellett járda lappal körbe véve	82.000 .-Ft/db
- 8 db rönkpad	40.000 .- Ft/db
- 2 db eső beálló	180.000.- Ft/db

Az összes költség kb. 1.644.000 Ft.

4) Aljnövényzet ritkítása, irtása a sétaút két oldalán a teljes útszakaszon szükséges. Fák csak a legindokoltabb esetben kerülnek kivágásra, elsősorban a templomra való jobb rálátás érdekében, a sétaút utolsó szakaszán. A sétaút mentén padok, hulladékgyűjtők helyezhetők el, kisebb esőbeállók a pihenő helyen. A terület feltöltése a gyalogút szélességében szükséges a megfelelő rézsű kialakításával. Anyagszükséglete 60 m³ föld, költsége: 180.000 Ft. A füvesítés kb. 45.000 m² kitakarított területen történik, fajlagos költsége 180 Ft/m², összköltsége kb. 8.100.000 Ft. Ez az ár tartalmazza a talajfelszín megmunkálását, a terület kialakítását, fűmag vetését (5 dkg/m²), fűmagbedolgozást és hengerezést.

Az apátsági vízfolyáson korábban átívelő fahíd helyreállításához szükséges a környező vízállásos rész feltöltése. A híd 6 x 2,5 m gyalult fenyő rönk szerkezettel, fűrészelt fenyő rönkből felső átfedő deszkázással készül, beton tuskóba elhelyezett pillérekon nyugszik, anyagköltsége 600.000 Ft.

5) A templom térségében az alábbi kerttervezési feladatok szükségesek:

- a romkert levédése elő sövényvel,
- a körbejárhatóság biztosítása útján az átjárás kiküszöbölése,
- az egykori kolostorkert beültetése örökzöldekkel,
- a vízmű védőterület leszűkítése, beillesztése a műemléki környezetbe,
- az egykori Mária szobor térségének helyreállítása (az eddigiek költsége 600.000 – 800.000 Ft körül alakul),
- a színpad és lelátóhelyének kialakítása földfeltöltés útján (költsége kb. 500.000 – 1.000.000 Ft közötti a szállítástól függően),
- pihenő- és étkezőhely kialakítása a felső parkoló mentén (jelenlegi WC térségében) padok, asztalok, hulladékgyűjtő, ivókút, esőbeálló, illemhely, tűzrakó hely létesítésével (kb. 500.000 Ft).

A kerttervezési feladatok összköltsége kb. 1.600.000 – 2.300.000 Ft.

6) Növénytelepítések:

- fekete fenyő csoport a volt ciszterci gyümölcsös területén,
- hárs, törökmogyoró, vagy örökzöld csoportok a sétaút mentén,
- éger, tölgy, fűzfélék a tervezett tó partján,
- szürkenyár, bálványfa, úttörő cserjék a depó domboldalán,
- sövények és egyéb korhú növények a romkert körül,
- tiszafa a temető rézsűben a rézsű takarása céljából.

A növénytelepítések költsége a rendezés költségeiben, illetve a többi programban szerepel.

7) A zöldterület és vizes létesítmények üzemeltetése községi tulajdonba adással, községi segítséggel oldható meg. A halastó horgászati céllal történő vállalkozásba adás útján hasznosítható.

Közlekedési program

Helyzetfelmérés

Egertől észak felé haladva a 25-ös úton – Szarvaskő és Mónosbél után – kerül el Bélapátfalva, Szilvásvárad felé félúton. A település központjából hegyesszögű, meredek ívben jobbra kanyarodva az **Apátság út** következik, amely kiválóan kiépített, jó állapotú aszfaltburkolatú út. Kétirányú forgalomra alkalmas, 6 m széles, kiemelt szegélyek között, zárt csapadékvíz-elvezetéssel. A hegyesszögű (30° - 35°) kanyarodást nehezíti a meredek emelkedő is, ezért jelenleg az autóbuszok más megközelítési lehetőséget vesznek igénybe. Továbbhaladva Szilvásvárad felé, 50-60 m után jobbra kanyarodva az ABC előtti parkolót felhasználva fordulnak meg a járművek. Így észak felől érkező már balra, nagy ívben kell bekanyarodni, lényegesen egyszerűbben és könnyebben.

Az Apátság úton a temetőig, illetve annak bal oldalán továbbhaladva egy kiépített úton a kőbányáig lehet eljutni. Erről az útról egy jobbra leágazó, javításra szoruló, leromlott burkolatú útszakasz következik az Apátsági templom hátsó faláig. A későbbiekben ezt az utat **Felső útnak** nevezzük, amely 160 fm hosszú, erősen leromlott állapotú itatásos makadám, szélessége 3,0 - 5,0 m között változó, vízelvezetése lényegében megoldatlan. (Az önkormányzat a közelmúltban már foglalkozott a felújítás szükségességével.)

A Felső útról megközelíthető egy tereprendezett, kőszórással ellátott személygépkocsi **parkoló**, 6-8 állással. Ez jelenleg csak a legszükségesebb igényeket elégíti ki, mivel a templom ma is élő, tavasztól-őszig szentmisét tartanak kéthetente és ünnepekkor, rendszeresen az esküvők, hangversenyek, kórusok-énekkarok lépnek fel. Kiemelten fontos ünnep az augusztus 15-i búcsú Nagyboldogasszony napján. Ekkor 1200-1500 fő keresi fel a templomot. A felmerülő konkrét igények kielégítésére, a parkolóhelyek számára vonatkozó javaslat ismertetésére a későbbiekben kerül sor.

A bevezetőben említett Apátság út kiépített szakasza a temetőnél ér véget. Terület-felhasználást tekintve az út továbbhalad a temető bal oldalán (241. helyrajzi számú, önkormányzati tulajdonú terület), ezt szemlélteti az 1. sz. ábra. Ezen a szakaszon a 2,10 - 3,0 m széles, részben kőszórásos, részben kiépítetlen út egy mesterségesen létesített **meddőhányóval** érintkezik, melynek teljes felülete kb. 4000 m², ebből a felhasználási célú terület 1800-2000 m² nagyságú, sík felületű.

Tekintettel arra, hogy ezen a területen 3-400 m²-nyi részen kőszórással burkolt parkolóhelyet alakítottak ki, a továbbiakba **alsó parkolónak** nevezzük. A terület stabil, állékony, víztelenítése a jelenlegi állapotban a rézsűk felé lejtéssel megoldott, a későbbiekben parkolók építésére, fogadótér kialakítására alkalmassá tehető.

Az Apátság út kiépítetlen szakaszával kezdődik a templomhoz felvezető **gyalogút**. Szélessége, nyomvonala változó, 2,0 - 3,2 m széles, köterítéses, füves, illetve földes (poros vagy sáros). A temető hátsó bejáratáig alkalmoszerűen gépkocsik, illetve a temetőt fenntartó tehergépjárművek is használják, ezt figyelembe kell venni a későbbiekben a szélesítés és kiépítés során. Eddig enyhe lejtéssel halad az út, a hátsó lejártnál van a mélypont, ahol a keletkező időszakos vízállásos állapot a gyalogos továbbhaladást akadályozza, illetve gátolja, itt a vízelvezetés tereprendezéssel, áteresszel való megoldása szükséges. Az ezt

követő enyhe emelkedő után ismét egy vízjárásos terület következik, a haladási irány szerinti bal oldalról jobbra, a völgy felé folyik át a csapadékvíz. Az itt elhelyezett átereszt csak részben funkcionál, a vízelvezetés korrekt megoldására egy kisebb fahíd létesítése és egyéb műszaki beavatkozás javasolt.

A vízátfolyást követően, egy **ösgyepes kiteresedés** következik, burkolatlan, füves területtel, jobb oldalon a rézsű felől idős juharfákkal. A terület kiválóan alkalmas pihenőhely funkció betöltésére. Víztelenítési probléma ezen a szakaszon nem vetődik fel, természetes úton elfolyik a csapadékvíz.

A tér után következik egy mintegy 60 fm hosszú, meredek, **befejező szakasz**. Az emelkedő eléri a 30° - 35°-os dőlésszöveget, a jelenlegi járőfelület füves, illetve 1,5 - 2,0 m szélességben fűvel benőtt rakott kőalap. Két oldalon burjánzó növényzet található, a nyomvonal enyhén kanyargós a dombvidéki gyalogutakra jellemzően. Az emelkedő végén a templom előtti támfal elé, a felvezető lépcsőhöz ér a gyalogút (*eltérően a térképi állapottól*, mely szerint a forráshoz vezet). A lépcsőn feljutva az Apátság főbejáratához érünk. A gyalogút két végpontja között a szintkülönbség 34 m.

Feladatok

A jelenlegi állapotból kiinduló programjavaslat kidolgozása előtt a Polgármesteri Hivatallal, az Apát úrral, a templom gondnokával és néhány helyi lakossal végzett egyeztetések során kapott információk és a tapasztalatok alapján az alábbi főbb beavatkozások, vizsgálatok szükségesek:

- a 25. sz. országos közútról egy jobban megfelelő jobbra kanyarodási lehetőség az Apátság útra, vagy
- megfelelő táblázással és kisebb beavatkozásokkal, a jelenlegi ABC előtti parkoló felhasználásával a fordulási lehetőség biztosítása,
- az Apátság út kiépített szakaszának végén, a meddőhányónál egy fogadótér kialakítása, parkolókkal, szolgáltatást biztosító épületekkel,
- a Felső út szélesítése, burkolatának, vízelvezetésének rendbetétele,
- az Apátság melletti parkolási lehetőségek bővítése, a vízelvezetés megoldása,
- az alsó parkolótól a gyalogút kiépítése az Apátságig, a vízelvezetési problémák megoldása.

Megvalósíthatóság

1. Kanyarodási lehetőség

A probléma megoldására két lehetőség kínálkozik:

a) Az út átépítése: a 25. sz. útról történő lekanyarodási körülmények javítását szemlélteti a Mellékletben található 2. sz. ábra, ez a megoldás jelentős költséggel járó beavatkozást kíván. Megjegyzendő, hogy a helyszűke csak korlátozott mértékű átépítést tesz lehetővé, az autóbuszok kanyarodásához szükséges 10 m sugarú ív csak minimálisan biztosítható. Emellett a 25. sz. úton az oldalesések korrekciójára lenne szükség, a közvilágítási oszlop áthelyezésére, valamint a vízelvezetés átépítésére. A vázlatok alapján a becsült költség kb. 10 millió forint.

b) Az ABC előtti parkoló igénybevétele: az Eger felől érkező autóbuszok számára útirányjelző, információs táblák elhelyezése szükséges, amelyek felhívják figyelmüket az ABC parkolóban történő megfordulási lehetőségre. 3 db tábla kihelyezése javasolt, melyek közül egy az ABC előtt mintegy 100 m-re Eger felé, a második az ABC parkolójában mutatná az irányt, míg a harmadik az Apátság útra történő bekanyarodást jelezné. A táblák eltérő mérettel, felülettel készülnek, összességében 8-10 m² nagyságban, ami a színvonaltól függően 200.000 – 400.000 Ft költséggel jár.

2. Alsó parkoló

Az Apátság út végén, a meddőhányón kb. 4-5 autóbusz számára szükséges parkolóhely kialakítására van igény (az évi egyszeri csúcsot leszámítva), valamint kb. 60 férőhelyes személygépkocsi-parkoló kiépítése szükséges, amely további 40-50 állással bővíthető a növekvő forgalmi igények esetén. A személygépkocsi-parkolót szemlélteti a 3. sz. ábra. Az érkező-fogadó helyen tervezett parkoló belső forgalmi rendje kétirányú forgalom, a parkolók végén tolató forduló kialakítása segíti a visszafordulást. A 6,0 m széles parkolókat feltáró út a kétirányú forgalomra alkalmas. Az autóbusz-parkolók az előzőekhez hasonlóan kerülnek kialakításra, szintén merőleges beállással. Itt a személygépkocsi parkolók feltáró útja segíti a kiállást, erre az ágra lehet tolatni a parkoló elhagyásakor. Átlagos közparkoló létesül külön, amely forgalomszabályozást nem igényel.

A közlekedési létesítmények kiépítésére több műszaki lehetőség is adódik, amelyek a megvalósítás költségében, az esztétikai megjelenésben, valamint a fenntartási vonatkozásban térnek el egymástól.

a) A parkoló közlekedő útja feltétlenül csak szilárd, zárt burkolattal készülhet, a teherbírás és a vízelvezetés miatt. Lehetőség van aszfalt burkolat kiépítésére illetve betonburkolat létesítésére, a két megoldás műszakilag közel azonos, a javíthatóság és a fenntartás szempontjait kell mérlegelni.

b) A parkolóhelyek épülhetnek aszfalttal, gyephézagos betonburkolattal, továbbá kőterítéssel.

A különböző lehetőségek a következő előnyökkel és hátrányokkal rendelkeznek:

- az aszfalt: kulturált megjelenésű, hosszú évekig nem igényel fenntartást, de költséges a megvalósítása,

- a gyephézagos betonból (40x40 elemek) épített parkolók kevésbé költségigényesek, esztétikusabbak, a csapadékvíz egy részét elnyelik, de rendszeres karbantartást igényelnek,

- a kőterítés a legkevésbé költségigényes, de folyamatos fenntartást igényel (kátyús, a növényzet benövi) és ez a legkevésbé esztétikus.

A becsült költségeket mutatja be a 2. táblázat.

2. táblázat

Módszer	Szükséges mennyiség (m ²)	Egységár (kb. Ft/ m ²)	Költség (e Ft)
Aszfalt	1800	8000	14.400
Gyephézagos beton	1800	5500	9.900
Kőterítés	1800	2500-3000	4.500-5.400

A költségbecslés a fentiek alapján a következő: 1800 m² x kb. 8000 Ft/m² = 14,4 millió Ft.

c) A környezetbe, a tájba való illesztésnél meghatározó jelentőségű a felhasználandó anyag kiválasztása, a víztelenítés természethez közelítő kialakítása. A parkoló víztelenítése – a feltáró útjával együtt - zárt rendszerben történhet, csapadékvíz-csatorna és víznyelők telepítésével. Befogadó a közelben található, az Apátság út burkolt, kiépített szakaszának a temető előtti szakaszán. A parkolók zárt csapadékvíz-elvezetésének költségét tartalmazza a parkolókra prognosztizált összes költség.

d) A tervezett parkoló tengelye párhuzamos a templomhoz vezető gyalogúttal, 1,5 - 2,0 m-rel magasabb, a rézsű meredek, növényzettel benőtt. A parkoló és a gyalogút között a rézsűn 1-2 szélesebb lépcsőt javasolunk kialakítani a közvetlenebb kapcsolat miatt.

3. Felső út

Az Apátsági templom közvetlen közelébe gépkocsival a kőbányához vezető úton, majd az arról leágazó, az ismertetett leromlott állapotú ún. Felső úton lehet eljutni. A közel 160 fm hosszú út teljes korszerűsítése szükséges, amely magába foglalja a 6,0 m-re történő szélesítést, a burkolat felújítását és a vízelvezetés korrekt megoldását. A közel 1000 m² aszfaltburkolat és a vízelvezetés becsült költsége 10-12 millió forint. Ennek során autóbusz-közlekedésre is alkalmas, biztonságos út létesül, a csapadékvíz a vízmosáshoz kerül elvezetésre.

4. Felső parkoló

a) A templom fölött a jelenlegi parkoló bővítésre szorul, ám csak visszafogott mértékben. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi és a tervezett, látogatókat vonzó fejlesztések ellenére korlátozott számban célszerű a parkolók továbbfejlesztése. A jelenlegi 6-8 álláshely szigorú területgazdálkodással 20-25-re bővíthető. A korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy az évi néhány alkalommal előforduló jelentősebb parkolási igény 20-22 db kiépített parkolóval megoldható, a további 20-30 db-os igény alkalmilag a füves részen kielégíthető. A 0187/1 helyrajzi számú terület kezelője az Egererdő Rt. Egri Erdészete, aki a jelentős fejlesztést ugyan nem támogatja, de kifogást nem emel.

A kiépítés módjaként a mozgalmas terepviszonyok következtében kialakuló vízjárások miatt csak beton, aszfalt vagy gyephezagos betonburkolat jöhet szóba. A felmerülő költségek hasonlóak, mint az alsó parkolóban, átlagosan 5-6000 Ft/m², ami 25 parkolóra vonatkozóan mintegy 380-400 m²-t, illetve közel 2,5 millió Ft-ot jelent.

Az utak, parkolók fenntartási költsége az építést követő 5 évben nem lehet említésre méltó (működik a szavatosság és a garancia). A rendszeres takarítás, csúszásmentesítés merülhet fel alkalmanként 8-10 Ft/m² költséggel, amely (1000+1500) = 2500 m²-re vetítve 2-300.000 Ft/év.

b) A felső út, és a parkolók biztonságos csapadékvíz elvezetésével együtt kiemelt fontosságú a környező terepről a templom alapjaihoz folyó vizek összegyűjtése és szabályozott elvezetése. Ennek megoldására folyókarendszer kiépítése szükséges, amely a romkert felé vezető lejáró alatti átvezetéssel a vízmosáshoz csatlakozna. Ezzel gyakorlatilag a templom fölötti összes csapadékvíz összegyűjtésre, és elvezetésre kerülne, a templomhoz nem juthatna el.

A gyalogos közlekedés programterve

A gyalogút bemutatása

A temető után a gyalogúton enyhe emelkedő következik, a lejövő csapadékvizet a haladás iránya szerinti bal oldalon összegyűjtve, a temetői áteresze kötve kell elvezetni. Egy jobbra kanyarodó ív után újabb mélypont következik, ahol a bal oldalról a jobb oldalra (a völgy irányába) egy átereszen keresztül történik a vízelvezetés. Korábban (50-60 évvel ezelőtt is) itt egy kis fahíd állt, melynek újraépítése javasolt. Ezt megelőzően gépi kotrással a vízmedret kialakítása szükséges, ezzel a műszaki beavatkozással több előny érhető el. A korrekt vízelvezetésen túl a mindenkori átkelés biztosított, látványában, hangulatában a táj összképe javul, a kis híd mintegy felvezetése a 20 méterrel utána következő pihenőhelynek.

Itt egy ősgyepes kiteresedés található 50-60 m hosszan, jobb oldalon a völgy felől gyönyörű idős juharfákkal. A sétány jelenlegi nyomvonalának módosítása javasolt egy kb. 50-60 fm hosszú szakaszon, 10-15 m-rel a jelenlegitől, ahol a gyalogút a közepén átmetszi a területet. A sétány a juharfák elé kanyarodva vezetne tovább, majd újra visszatérne jelenlegi nyomvonalára. A változtatás azzal indokolható, hogy a fák alatt kialakítható egy védettebb pihenőhely, padokkal, esőbeállóval, és az ún. ősgyepes teret nem középen szelné át a gyalogút. Fő célja a pihenőhely kulturált megformálása, egy nagyobb, egybefüggő tér létrejötte, játszóeszközök elhelyezése. Az enyhe kanyarok – a nyomvonal korrekciója miatt – tovább növelik a gyalogút esztétikai megjelenését, jobban segítik a tájba simulását. A korrekció nem jár többletköltséggel, sőt további előnye, hogy a zárt járófelületről lefolyó csapadék közvetlenül a rézsűre folyhat, nem a kialakított térre. A terület és a gyalogút víztelenítése a völgy felé történik, természetes befogadó van.

Rövid pihenő után a meredek, befejező szakasz következik, mely jelenleg füves, illetve rakott kő, de mindössze 1,5 - 2,0 m széles. A jelenleg burjánzó aljnövényzet irtásával a terület biztosítható, és a 3,0 - 3,5 - 4,0 m széles gyalogút a templom támfaláig megépíthető. A támfalak omladozó részének javítását a burkolatépítéssel együtt (bányaköből) el kell végezni. A sétány jelenlegi „kanyargós” nyomvonalát feltétlenül meg kell tartani. Ezen a szakaszon kerül sor lépcsők beiktatására (a mellékelt vázlat szerint). A templom elé érve 4,0 m szélességűre bővíthető a gyalogút, és célszerű egy 4 - 5 m hosszú, ugyanilyen széles tér kialakítása, ahonnan a templom lépcsőjére lehet továbbhaladni, illetve jobbra, a forrásvíz felé. Ennek a szakasznak a víztelenítése a természetben megoldott, mivel egy ún. magasvonalon vezet, mindkét oldalon völgy fekszik, biztosítva a csapadék természetes lefolyását.

A gyalogút mellett mindkét oldalon növényirtás és tereprendezés szükséges, majd ezt követően füvesítés, mely biztosítja a teret az érkezőknek, a várakozóknak, a forrás felé haladóknak és a pihenőknek. A forrás mellé esőbeállók és padok elhelyezése is lehetséges, fából készítve, a környezetbe illesztve.

A gyalogút kiépítése

A meddőhányón kialakított parkolótól induló gyalogút első 150 m-es szakaszát olyan módon szükséges kiépíteni, hogy az azt igénybe vevő tehergépjárművek (temető-fenntartási forgalom) ne tehessék tönkre. Javaslatunk egy 3,20 - 3,40 m széles, egyoldali esésű betonút

kiépítése, két oldalán süllyesztett szegéllyel, amely a helyi kőbánya anyagából készülhet. Ennek költsége $510 \text{ m}^2 \times 6000 \text{ Ft/m}^2 = 3,0$ millió Ft.

A további szakaszra vonatkozóan burkolatként két anyagtípus választható:

- a) a beton díszburkolat: a Viacolor, A Beton és Semmelrock cégek antikolt szürke és antracit színű betonelemei, kb. 10x10 és 10x20 méretekben, 8 cm vastagságban),
- b) beton, vagy más kőanyag: minimum C-12 minőségű, éles adalék. A Mellékletben a 4. sz. ábra a javasolt betonburkolat szerkezetet szemlélteti.

A természetes harmónia fenntartásához nagyon fontos a megfelelő anyag kiválasztása, emellett nem elhanyagolható az egyszeri beruházás, továbbá a fenntartás költsége sem. A díszburkolat fajlagos költsége 7-8.000 Ft/m², a betonburkolaté 5-6.000 Ft/m² körül alakul, az anyagfajta és a kivitelezési körülmények függvényében.

A helyi bánya kőveiből kétoldali szegély kerül kiépítésre betonagyba, közé szintén helyi kőanyag felhasználásával készül beton 15 cm vastagságban. A betonfelületet nem szabad elsimítani, az éles szélű kőanyag 2-4 mm-es kiállásai elősegítik a biztonságos közlekedést, valamint rusztikus felületet adnak. A szegély mellé utólag gyepesítésre, azaz a járófelület terepbe illesztésére van szükség, de a biztonságos víztelenítés miatt 8-10 cm-es kiemeléssel. A gyalogút fenntartása elsősorban a növényzettől történő tisztítást jelenti, kézi munkával, kaszáással, stb. Ez évi 3-4 alkalmat tekintve a teljes hossz két oldalán söprögetéssel együtt 100.000.- Ft alatti összeg. Az utak, parkolók és gyalogút komolyabb költséggel járó fenntartási, karbantartási munkálatai az 5.-10. évtől jelentkeznek az igénybevételtől függően.

Az utolsó 50-60 m hosszú meredekebb szakaszon (30°-35° terephajlás) lépcsők kialakítása is szükséges oly módon, hogy 3-4 lépcsőfok után 10-12 m emelkedő, de sík járófelület, majd ismét 3-4 lépcsőfok épüljön, a szegélyekhez hasonló bányakőből rakva. A választott pályaszerkezettel épülő gyalogút nyomvonala a temetői kijárattól tovább haladva 3,0 m-re szűkül, és ezzel a szélességgel fut a templom előtti utolsó szakaszig, ahol a fentebb már említett további szélesítés javasolt.

A bemutatott, létesítendő gyalogút 400 fm (a temetőig 150 fm, így összesen 550 fm), az építendő burkolat mintegy 1300 m² a templom előtti bővítésekkel. Az anyagfajtatól függően a bekerülési költség 8,0 - 10,5 millió forint, a víztelenítési munkák további 1,5 - 2,0 millió forintba kerülnek.

A közlekedési programban javasoltak költségei (nettó):

- 25. sz út korrekciója	= 10,0 millió Ft
- fogadótér, parkolók	= 11,0 millió Ft
- felső út, parkolók	12,0+2,4 = 12,4 millió Ft
- gyalogút, víztelenítés	3,0+10,0+2,0 = 15,0 millió Ft

48,4 millió Ft

C) Forrástérkép

A tanulmányban kifejtett feladatok megvalósításának költségeihez a következőkben bemutatott forrásokból szerezhető támogatás. Először a forrásokat összegző táblázat kerül ismertetésre, majd a részfeladatokhoz kapcsolódó pályázatok részletes jellemzése következik.

A forrástérkép összegzése¹

Részfeladat	Becsült költsége	Forrás megnevezése	Forrás kiírója	Támogatás célja	Támogatás mértéke
1. Meddőhányó tájba illesztése	a) 40-50 m Ft b) 25-30 m Ft	Pályázat a bányavállalkozókra át nem hárítható tájrendezési feladatokra	KM	Tájrendezés	Közbeszerzés vagy egyedi feltételek
2. Pihenő- és játszóhely kialakítása (ösgyepes részen és fenti parkolónál)	2.144 eFt	SZÉCHENYI TERV (2002): Észak-magyarországi turisztikai régióban turisztikai termékfejlesztés támogatása (Pályázat jele: SZT-TU-ÉMA-1)	GM	Ökoturizmus feltételeinek megteremtése, kiránduló- és pihenőhelyek létesítése	Max. 1.072 eFt, kis- és közép-vállalkozások estén max. 1.394 e Ft.
3. Gyalogút kialakítása, kertészeti rendezés	11.710 eFt.	A) SAPARD Program keretében: Falufejlesztés és –felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	FVM	-A települések idegenforgalmi vonzerejének javítása; -a falvak történelmi és építészeti emlékeinek, értékeinek helyrehozatala, védelme, revitalizációja, betelepíthető új funkciók feltárása, -a falvakhoz tartozó táji elemek (fasorok, vízfolyások, tavak, csatornák stb.) revitalizálása, védelme, ökológiai és jövedelem-termelési (turizmus stb.) céllal.	Max. 8.783 eFt.
		B) SZÉCHENYI TERV (2002): A települések összképének javítása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-7)	GM	Zöldfelületek növelése, zöldterületek, azon belül ivókutak, padok és hulladékgyűjtők létesítése	Max. 8.783 eFt
4. Alsó parkoló melletti épületegyüttes kialakítása	a) falazott: max. 11.897 eFt. b) fa/fémszerkezetű max. 9.667 eFt.	A) SZÉCHENYI TERV (2002): A vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztésének támogatása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-16)	GM	A magyarországi vallási és egyházi helyszínek (templomok, emlékhelyek, zarándokhelyek, kegyhelyek) turisztikai fogadóképességének fejlesztése céljából	a) Max. 5.949 eFt. b) max. 4.834 eFt.

¹ A forrástérkép a 2002-ben kiírt támogatási alapokon nyugszik. A források megjelenítése esetében a rendszeresen meghirdetésre kerülő pályázatok képezték a kiindulópontot.

		B) SAPARD Program keretében: Falufejlesztés és –felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése	FVM	-A települések idegenforgalmi vonzerejének javítása; -a falvak történelmi és építészeti emlékeinek, értékeinek helyrehozatala, védelme, revitalizációja, betelepíthető új funkciók feltárása	a) Max. 8.923 eFt. b) max. 7.250 eFt.
5. Fenti szociális blokk kialakítása	a) falazott: max. 3.000 eFt. b) fa/fémszerkezetű max. 2.000 eFt.	A) SZÉCHENYI TERV (2002): A vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztésének támogatása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-16)	GM	A magyarországi vallási és egyházi helyszínek (templomok, emlékhelyek, zarándokhelyek, kegyhelyek) turisztikai fogadóképességének fejlesztése céljából	a) Max. 1.500 eFt, b) max. 1.000 eFt.
		B) SZÉCHENYI TERV (2002): A települések összképének javítása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-7)	GM	A turisták által gyakran látogatott helyszíneken nyilvános illemhelyek építése	a) Max. 2.250 eFt. b) max. 1.500 eFt.
6.Színpad, kilátó építése	a) színpad: 500–1.000 eFt b) kilátó: 6.000 eFt.	SZÉCHENYI TERV (2002): A vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztésének támogatása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-16)	GM	A magyarországi vallási és egyházi helyszínek (templomok, emlékhelyek, zarándokhelyek, kegyhelyek) turisztikai fogadóképességének fejlesztése céljából	a) Max. 500 eFt. b) max. 3.000 eFt.
7. Közművesítés	a) épületegyüttes: 2.500 eFt. b) fenti szociális blokk: 2.700 eFt.	SAPARD program keretében: Pályázat a helyi műszaki infrastruktúra biztosítását szolgáló beruházásokra (mezőgazdasági úthálózat fejlesztése; a vállalkozások célját szolgáló energiaellátás fejlesztése; alternatív szennyvízkezelési eljárások alkalmazása)	FVM	Vállalkozások célját szolgáló energiaellátás fejlesztése, alternatív szennyvízkezelési eljárások alkalmazása	a) Max. 1.875 eFt. b) max. 2025 eFt.
8. Közlekedési program elemei: - útkorrekció - alsó parkoló kiépítése - Felső út kiépítése - fenti parkoló kiépítése - gyalogút	Összesen: 42.900-53.900 eFt (módszerfüggő)	A) Heves Megyei Területfejlesztési Tanács által kiírt céljellelű decentralizált támogatások pályázata (CÉDE)	Heves Megyei Területfejlesztési Tanács	- A településeken vagy azok egyes területein a termelő infrastruktúra kiépítéséhez (beleértve a járda és kerékpárút is, kivéve az üdülő területek), -a bel- és külterületen meglévő termelő infrastrukturális hálózatok felújításához, fejlesztéséhez, beleértve a mezőgazdasági tevékenységhez szükséges bekötő és összekötő utak	Max. 10.000 eFt.

<i>kialakítása</i>				kiépítését, felújítását (kivéve az üdülő területek), - a belvíz és a csapadékvíz elvezető rendszerek megtervezéséhez és kivitelezéséhez.	
		B) Pályázat olyan térségeket feltáró, továbbá településeket összekötő, vagy bekötő kiépítetlen közutak építésének támogatására, amelyek elsősorban a területfejlesztés kedvezményezett területein a gazdaság fejlesztését (beleértve a mezőgazdaságot is) szolgálják a közúti infrastruktúra feltételeinek megteremtésével.	KöViM és FVM	15 MFt bruttó (ÁFÁ-t is magába foglaló) beruházási költséget meghaladó kiépítetlen összekötő- vagy bekötőutak, vagy azok önállóan is funkcióképes üteme építéséhez	a) Kedvezményezett térségben max. 30.030-37.730 eFt. b) Nem kedvezményezett térségben max. 25.740-32.340 eFt.
<i>9. Információs táblák elhelyezése az ABC irányába</i>	200-400 eFt	SZÉCHENYI TERV (2002): Észak – magyarországi turisztikai régióban turisztikai marketingtevékenység támogatása (Pályázat jele: SZT-TU-ÉMA-3)	GM	Cél: turisztikai információs táblarendszerek, táblák (útbaigazító táblák, látnivalókat, nevezetességeket bemutató táblák) megtervezése és kivitelezése	Max. 100- 200 eFt

A forrástérkép részletezése

Részfeladatok:

A) KERTÉSZETI PROGRAM

1. A meddőhányó (hulladék depónia) tájba illesztése

Az eljárás becsült költségei: - lépcsőzetes megoldás: 40-50 millió Ft
- rézsű megbontása: 25-30 millió Ft.

Forráslehetőség:

1. Környezetvédelmi Minisztérium által kiírt pályázat

Finanszírozási igénylés benyújtására a bányavállalkozókra át nem hárítható (elmaradt) tájrendezési feladatokra a bányajáradék Környezetvédelmi Alap Célfeladat fejezeti kezelésű célleírányatként kezelt és bányászati tájrendezési célokat szolgáló részének terhére 2003-ban történő tevékenységre.

Tájrendezési feladatnak minősül a meddőhányó ökológiai, természeti és tájképi környezetbe illő kialakításához vagy újrahasznosíthatóvá tételéhez szükséges tevékenység, az ehhez kapcsolódó tájrendezési tervek elkészítése. Ez akkor számít a **bányavállalkozókra át nem hárítható (elmaradt) tájrendezési feladatnak**, ha a tájrendezési feladatokat a bányavállalkozó nem végezte el, továbbá:

- a) a bányavállalkozó jogutód nélkül megszűnt és a felszámolási vagy végelszámolási eljárásra vonatkozó jogszabályokban, valamint a Bt-ben foglalt kötelezettségek végrehajtása során a tájrendezési feladatok elvégzésére nem került sor, illetve
- b) a bányavállalkozó vagy jogutódja nem deríthető fel.

Finanszírozási igény nyújtható be:

a bányászat által roncsolt ingatlan jogerősen jóváhagyott tájrendezési terv szerinti helyreállítására, amely esetben a Környezetvédelmi Minisztérium előzetes megállapodást köt az igénylővel arról, hogy - a közbeszerzési értékhatár fölötti projektek esetén - a Minisztérium a benyújtott és általa elfogadott kiviteli terv szerint közbeszerzési eljárást hirdet és bonyolít le a tájrendezések kivitelezésére, majd vállalkozói szerződés keretein belül elvégezteti a tájrendezési feladatot.

Pályázó lehet:

Annak a területnek a **tulajdonosa**, kincstári tulajdon esetében a **vagyonkezelője** (a Kincstári Vagyonkezelő előzetes engedélye alapján) nyújthat be, amelyen a bányavállalkozókra át nem hárítható (elmaradt) tájrendezési feladatot még nem végezték el. Az igénylő köteles a rendezendő ingatlant a tájrendezésig, illetve kivitelezésre benyújtott igény elbírálásáig a pályázatban leírt, illetve a tájrendezési tervben rögzített állapotban megőrizni. Az igénylő vállalja, hogy a beruházás kivitelezését követő 5 éven keresztül a meghatározott újrahasznosítási célnak megfelelő módon gondozza és hasznosítja.

Benyújtás helye:

A tájrendezendő ingatlan fekvése szerint illetékes Nemzeti Park Igazgatóság.

Határidők:

- a) **Az igénylés benyújtására:** a felhívásnak a Környezetvédelmi Értesítőben történő közzétételét követő **150. nap**.
- b) **Az igénylések elbírálására:** a 2003. évi költségvetési törvény közzétételét követő 30 napon belül.

Elfogadás esetén:

a) **A tájrendezési terv** finanszírozására irányuló igény elfogadása esetén a Támogatási szerződést a Miniszter - az általa meghatározott feltételekkel - köti meg a finanszírozási igény jogosultjával. A támogatott köteles a tájrendezési tervet úgy elkészíteni, illetve elkészíttetni, hogy az megfeleljen a felhívás függelékében rögzített tartalmi követelményeknek. A finanszírozó szempontjai érvényesítése érdekében a támogatott köteles ún. "ceruzás tervekoncepció" egyeztetést lefolytatni a Minisztériummal.

b) A bányászati tevékenység által roncsolt terület **tájrendezési terv szerinti kivitelezésére** vonatkozó igénylés elfogadása esetében:

- amennyiben a beruházás értékhatára miatt **közbeszerzésre kötelezett** - a kivitelezést az igénylő által elkészített /elkészíttetett/ tájrendezési terv alapján a Minisztérium végezteti el.
- amennyiben a beruházás értékhatár miatt **nem kötelezett közbeszerzésre**, a Támogatási szerződést a Miniszter - az általa meghatározott feltételekkel - köti meg a finanszírozási igény jogosultjával. A támogatott köteles a tájrendezési tervnek megfelelő módon a támogatási összegben belül a beruházást elvégezni illetve, elvégeztetni. A beruházás műszaki ellenőrzését az igénylő végezteti.

Kiviteli terv szerint, rendezés végrehajtására irányuló igény esetén:

- A tízmillió forintot meghaladó nettó költség esetén az újrahasznosítási célt öt évig nem lehet megváltoztatni,
- A húszmillió forintos nettó költség felett az ingatlant a tulajdonos öt évig nem idegenítheti el és nem terhelheti meg.

2. Pihenő- és játszóhely kialakítása, növénytelepítések, híd kialakítás, a templom térségében felmerülő kerttervezési feladatok (tehát műemléki környezet kialakítása)

Költségbecslés

Pihenő- és játszóhely kialakítása (ösgyepes rész):	kb. 1.644.000 Ft
Pihenő- és étkezőhely kialakítása (fenti parkolónál):	kb. 500.000 Ft
Növénytelepítések, kerttervezési feladatok:	kb. 10.110.000 Ft
Fahíd kialakítása:	kb. 600.000 Ft
Színpad és a lelátó helyének kialakítása (földfeltöltés)	kb. 500-1000.000 Ft.

Forráslehetőség a pihenő és játszóhely kialakítására

1. SZÉCHENYI TERV (2002): Észak-magyarországi turisztikai régióban turisztikai termékfejlesztés támogatása (Pályázat jele: SZT-TU-ÉMA-1)

Finanszírozási igény nyújtható be

(többek között) az ökoturizmus feltételeinek megteremtésére, javítására, erdei iskolák, táborok, meglévő, jelzett, túraútvonalak felújítására, **kiránduló, pihenőhelyek**, erdei kisvasutak fejlesztésére vonatkozóan.

Pályázó lehet:

az észak-magyarországi régióban székhellyel vagy telephellyel rendelkező

- belföldi jogi személyek,
- belföldi székhelyű jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok,
- egyéni vállalkozók/őstermelők,
- falusi turizmus témában természetes személyek, akik a Falusi és Agroturizmus

Országos Szövetségének, illetve jogelődjének legalább egy éve tagjai, oktatási téma esetén kizárólag turisztikai szakmai oktatási intézmények nyújthatnak be pályázatot.

Feltétel, hogy a pályázó vállalja a pályázatban megadott hasznosítási terv szerint a támogatásban részesült tárgyi eszközök 5 évi, valamint az ingatlanok 10 évi turisztikai célú hasznosítását (falusi turizmus esetében 5 évi).

A támogatás formája:

Visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatás. A támogatás számításának alapja a projekt ÁFA nélküli költsége, ha azonban a pályázónak jogszabály alapján ÁFA-visszaigénylési joga nincs, akkor az ÁFA-t is tartalmazó költség.

A pályázat keretében igényelhető támogatás mértéke a **projekt teljes összköltségének legfeljebb 50 %-a, kis- és középvállalkozások esetében legfeljebb 65 %-a**, (a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések esetében további 10 %), **maximum 5 millió Ft.**

Egy projekthez támogatás a Gazdasági Minisztérium kezelésébe tartozó célelőirányzatokból csak egy alkalommal ítéltető meg. A pályázatot elbírálók indokolt esetben a támogatást a kértnél alacsonyabb mértékkel is megállapíthatják. Ha a pályázó a csökkentett mértékű támogatás mellett is képes, és kész az eredeti projekt megvalósítására, erről köteles - az értesítés kézhezvételét követő 15 napon belül - írásban nyilatkozni, csatolva beadványához a megfelelően módosított üzleti tervet, valamint az igényelt és az elnyert támogatási összeg különbözetére vonatkozó forrás meghatározását (pl. saját forrás, bankhitel), ha lehetséges ennek igazolását. Az eljárás ezen második szakaszában pályázati díjat nem kell fizetni.

A projekt **teljes összköltségének legalább 25%-át kitevő saját forrás szükséges** (amelybe az államháztartás alrendszerétől kapott támogatás és hitel nem számítható be). A saját forrás számításának alapja a projekt ÁFA nélküli költsége, ha azonban a pályázónak jogszabály alapján ÁFA-visszaigénylési joga nincs, akkor az ÁFA-t is tartalmazó költség.

A támogatás alapja kizárólag a projekt költsége lehet, vagyis a tárgyi beruházás (infrastruktúra, gépek, berendezések, tárgyi eszközök) illetve az immateriális javak beszerzésének költsége. A projekt összköltségében csak olyan költségek számolhatók el, amelyek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódnak, elengedhetetlenül szükségesek a projekt megvalósításához, megfelelnek a költséghatékonyság elvének, nem haladják meg az adott piacon általánosan elfogadott mértéket. A költségeket számlákkal kell azonosítani és igazolni.

A támogatás folyósítása utólagosan, a teljesítés igazolása mellett, a támogatási döntés kedvezményezettje által benyújtott számlákon és a kifizetést igazoló dokumentumokon alapuló elszámolás alapján történik. A támogatások folyósítása forrásarányosan és fejlesztési célú támogatás esetén teljesítésarányosan történik: minden számla alapján a projekt összköltségére megállapított támogatási arány szerinti támogatás folyósítható.

Többek között az alábbi, költségek számolhatók el:

- a vendégfogadást szolgáló épület/épületrész építése, modernizációja, kivitelezése;
- kapcsolódó infrastruktúra építése, modernizációja, kivitelezése;
- a tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó gépek, berendezések beszerzése, (beleértve: szállítása, beszerelése, üzembe helyezése);
- licenc, know-how beszerzése;
- a termékfejlesztéshez kapcsolódó tervezés;
- anyag jellegű ráfordítás;
- személyi jellegű ráfordítás;
- vissza nem igényelhető ÁFA.

Benyújtás helye, ideje:

2001. dec. 1-től 2002. okt. 31-ig a Gazdasági Minisztériumba.

Forráslehetőség a gyalogút kialakításához és a kertészeti rendezéshez

1. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium kiírása a SAPARD Program keretében

Falufejlesztés és –felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése

A következő célokat szolgáló beruházásokkal lehet pályázni:

- a települési karaktert őrző és erősítő településszerkezet,
- utcák és közterületek felújítása, egységes falukép kialakítása,
- **a települések idegenforgalmi vonzerejének javítása;**
- **a falvak történelmi és építészeti emlékeinek, értékeinek helyrehozatala, védelme, revitalizációja, betelepíthető új funkciók feltárása** és telepítésük gazdaságossági vizsgálata, vagy annak megszervezése;
- **a falvakhoz tartozó táji elemek (fasorok, vízfolyások, tavak, csatornák stb.) revitalizálása, védelme, ökológiai és jövedelemtermelési (turizmus stb.) céllal.**

Pályázó lehet:

Intézkedéstől függően pályázatot adhatnak be azok az agrártermeléssel foglalkozó természetes és jogi személyek és jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok és ezek integrációi, (mezőgazdasági vállalkozások beruházásainak támogatása esetén az árbevétel legalább 50%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon), amelyeknél megvan az esély, hogy a beruházás megvalósulásával gazdaságilag életképesek és versenyképesek lesznek, civil szervezetek, vidéki települések önkormányzatai, képző szervezetek (munkaerőpiaci képzésre jogosult képző helyek, oktatási intézmények), szakképzési fejlesztő és szolgáltató intézetek, szaktanácsadói névjegyzékben szereplő szaktanácsadók vagy e szervezetek konzorciumai, a vidéki települések és tanyák lakói, vállalkozói, civil szervezetei.

A támogatás formája:

a) Támogatási összegek és arányok

A támogatás mértéke a **bekerülési költség 75%-a, de maximum 40 millió Ft.**

b) Saját forrás

A támogatás igénybevételéhez intézkedésenként **eltérő mértékű saját erő szükséges (60-70%), amelyben a beruházás összes elismerhető költségének legalább 25%-a a saját forrás.**

Benyújtás helye:

A SAPARD Hivatal hét SAPARD regionális irodájába.

Elfogadás esetén:

A támogatási összeg a támogatási szerződésben foglalt éves ütemezéshez igazodóan teljesítés és forrás arányosan vehető igénybe. A kifizetés feltétele a megvalósítani kívánt tevékenység anyag és munkadíj szükségletével, műszaki, szakmai tartalmával összhangban lévő, kifizetett (teljesített) számla.

A projekt összes elismerhető költségének 12%-áig a projekt előkészítéséért és/vagy végrehajtásáért építészeknek, mérnököknek és tanácsadóknak kifizetett díjak, illetékek, megvalósíthatósági tanulmányokért, szabadalmak és licencek megvásárlásáért kifizetett díjak elszámolhatóak.

2. SZÉCHENYI TERV (2002): A települések összképének javítása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-7)

Finanszírozási igény nyújtható be az alábbi projektekre:

a) Zöldfelület növelése:

- **Zöldfelületek növelése, zöldterületek, azon belül ivókutak, padok és hulladékgyűjtők létesítése**, valamint a turisták által gyakran látogatott helyszíneken nyilvános illemhelyek építése

b) Díszkivilágítás:

- Kiemelt, nagy látványértékű műemlék középületek megvilágítása.

A fejlesztési programhoz igényelt támogatás odaítélésének előfeltétele, hogy

- a pályázó igazolja, hogy a fejlesztés helyszínéül szolgáló ingatlan tulajdonjogával, illetve amennyiben nem a pályázó a tulajdonos, a tulajdonosnak a fejlesztéshez való hozzájárulásával rendelkezik;
- a pályázó igazolja, hogy a turisztikai vállalkozások számára az idegenforgalmi adó kivetése megtörtént, valamint annak turisztikai célú felhasználását vagy bemutatja turizmusfejlesztési tervét (önállóan, illetve a térségi, kistérségi turizmusfejlesztési terv részeként);

Pályázó lehet:

Települési önkormányzatok nyújthatnak be pályázatot. A támogatás olyan települési önkormányzat által igényelhető, amely rendelkezik turizmusfejlesztési tervvel (önállóan, illetve a térségi, kistérségi turizmusfejlesztési terv részeként), vagy az idegenforgalmi adót kivető önkormányzatok közül azok, amelyek igazolni tudják a beszedett adó turisztikai célú felhasználását.

További támogatási feltételek:

- a pályázó a zöldterület fenntartását, a növényzet gondozását, és a parkban létesített ivókutak, padok, hulladékgyűjtők karbantartását, valamint a nyilvános illemhelyek folyamatos üzemeltetését 5 évre vállalja;
- a pályázó a pályázattal érintett terület jelenlegi állapotát fényképes bemutatással igazolja;
- a pályázó vállalja, hogy a fejlesztés után a pályázattal érintett terület környezeti tisztaságát, növényesítését és gyommentességét fényképes bemutatással igazolja;
- a pályázó köteles nyilatkozni arról, hogy a növényesítést, parkosítást, ezen belül az ivókút és a nyilvános illemhely létesítését a szerződéskötéstől számított 2 éven belül megvalósítja.

A támogatás formája:

A pályázó működési támogatásának nem minősülő **visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatás**. A támogatás számításának alapja a projekt áfa nélküli költsége, ha azonban a pályázónak jogszabály alapján áfa-visszaigénylési joga nincs, akkor az áfát is tartalmazó költség.

Az igényelhető támogatás mértéke a **projekt összköltségének legfeljebb 75%-a, maximum 5 millió Ft**. Egy projekthez támogatás a Gazdasági Minisztérium kezelésébe tartozó célelőirányzatokból csak egy alkalommal ítélt meg. Egy éven belül egy települési önkormányzat jelen pályázat keretében több projekt megvalósítása esetén is maximum 5 millió Ft támogatásban részesülhet.

A pályázatot elbírálók indokolt esetben a támogatást a kértnél alacsonyabb mértékben is megállapíthatják. Jelen pályázatban a pályázat kiírója saját forrás biztosítását nem írja elő.

A következő költségek számolhatók el:

Zöldfelület növelése esetén:

- gépek, berendezések beszerzése;
- tárgyi eszközök beszerzése;
- a kapcsolódó infrastruktúra költségei;
- anyagjellegű ráfordítások;

- személyi jellegű ráfordítások;
- vissza nem igényelhető áfa.

Az alábbi költségek nem számolhatók el:

- saját munkatársak bér- és járulékköltségei;
- fogyasztási cikkek és készletek beszerzése;
- a pályázat benyújtása előtt felmerült költségek;
- általános költségek (rezsi);
- reprezentációs költségek;
- ingatlanvásárlás;
- üzletrész- és részvényvásárlás;
- előkészítési célú tevékenységek költségei (pályázati díj, pályázat készítés díja, közjegyzői díj stb.);
- biztosíték (jelzálog, bankgarancia költségei);
- visszaigényelhető áfa.

A támogatás folyósítása utólagosan, a teljesítés igazolása mellett, a támogatási döntés kedvezményezettje által benyújtott számlákon és a kifizetést igazoló dokumentumokon alapuló elszámolás alapján történik. A támogatások folyósítása forrásarányosan és teljesítésarányosan történik: minden számla alapján a projekt összköltségére megállapított támogatási arány szerinti támogatás folyósítható

Benyújtás helye, határideje:

2001. dec. 1-től 2002. okt. 31-ig a Gazdasági Minisztériumba.

B) ÉPÍTÉSZETI PROGRAM

1. Alsó parkoló melletti épületegyüttes kialakítása

Költségbecslés

Helyiség	Falazott technológia költsége (ÁFA nélkül, e Ft)	Fa, fém tartószerkezetű technológia költsége (ÁFA nélkül, e Ft)
Vendéglátó egység	5.711 - 6.091	4.568 - 4.949
Szociális blokk	3.292 -3.512	2.634 - 2.854
Ajándéküzlet	2.151 - 2.294	1.721 - 1.864
Összesen	<i>11.154 -11.897</i>	<i>8.923 - 9.667</i>

Forráslehetőség

1. SZÉCHENYI TERV (2002): A vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztésének támogatása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-16)

Finanszírozási igény nyújtható be

a magyarországi vallási és egyházi helyszínek (templomok, emlékhelyek, zarándokhelyek, kegyhelyek) turisztikai fogadóképességének fejlesztése (pl: szálláshely, információs pont, marketingeszközök stb.) céljából.

Pályázó lehet:

- **az egyház**, az egyház önálló képviselői szervvel rendelkező szervezeti egysége, és az egyház vallásos célra létesült önálló szervezete,
- illetve az általuk alapított **non-profit szervezetek**.

A támogatás odaítélésének előfeltétele, hogy:

- műemlékké nyilvánított, vagy helyileg védett épülethez, vallási emlékhelyhez, zarándokhelyhez, kegyhelyhez kapcsolódik;
- legalább 2 millió Ft – ÁFA nélküli – költségvetésen alapul;
- a fejlesztéshez szükséges elvi hatósági engedélyekkel rendelkezik;
- tartalmazza a fejlesztés részletes leírását, illetve költségvetését;
- a fejlesztéssel várhatóan megvalósuló turisztikai hatást részletesen kimutatja, azt adatokkal alátámasztja;
- rendelkezik a pályázat révén elért fejlesztés üzleti tervével;
- marketing típusú fejlesztés esetén:
  - tartalmazza a kiadvány szinopszisát,
  - a kiadvány ingyenes terjesztésű,
  - a reklámok nem haladják meg a kiadvány terjedelmének 10 %-át,
  - a kiadvány legalább három nyelven készüljön el, amelynek fordítását a pályázó nyelvi lektorálásért felelős szervezettel (fordító iroda) végezteti el,
  - a marketingeszközön feltünteti: „Készült a Széchenyi Terv Turizmusfejlesztési Programja keretében a Gazdasági Minisztérium támogatásával”;
- a beruházásnak a szerződéskötéstől számított 2 éven belül meg kell valósulnia.

A pályázó vállalja a pályázatban megadott hasznosítási terv szerint a támogatásban részesült tárgyi eszközök 5 évi, valamint az ingatlanok legalább 10 évi turisztikai célú hasznosítását. A pályázónak a pályázat benyújtását megelőzően már rendelkeznie kell a fejlesztés alapjául szolgáló ingatlannal, vagy a tulajdonos fejlesztéshez való hozzájárulásával.

A támogatás formája:

A pályázó működési támogatásának nem minősülő **visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatás**. A támogatás számításának alapja a projekt ÁFA nélküli költsége, ha azonban a pályázónak jogszabály alapján ÁFA visszaigénylési joga nincs, akkor az ÁFÁ-t is tartalmazó költség.

A pályázat keretében igényelhető támogatás mértéke a projekt **teljes összköltségének legfeljebb 50 %-a, maximum 10 millió Ft.** Egy projekthez támogatás a Gazdasági Minisztérium kezelésébe tartozó célelőirányzatokból csak egy alkalommal ítéltető meg. A pályázatot elbírálók indokolt esetben a támogatást a kértnél alacsonyabb mértékkel is megállapíthatják. a projekt megvalósításához saját forrást nem szükséges igazolni. Amennyiben a pályázó a pályázatához saját forrást igazol, abba az államháztartás alrendszereitől kapott támogatás nem számítható be. A saját forrás számításának alapja a projekt ÁFA nélküli költsége, ha azonban a pályázónak jogszabály alapján ÁFA visszaigénylési joga nincs, akkor az ÁFÁ-t is tartalmazó költség.

A támogatás alapja kizárólag a projekt költsége lehet, vagyis a tárgyi beruházás (infrastruktúra, gépek, berendezések, tárgyi eszközök), illetve az immateriális javak beszerzésének költsége.

Többek között az alábbi költségek számolhatók el:

- épület/épületrész építése, modernizációja;
- a fejlesztéshez kapcsolódó tervezés;
- a fejlesztésnek helyt adó ingatlan modernizációja;
- a projekthez kapcsolódó műszaki fejlesztés költségei stb.;
- tárgyi eszközök beszerzése (beleértve: szállítása, beszerelése, üzembe helyezése);
- tervezési, fordítási, lektorálási költségek;
- termékfejlesztéshez kapcsolódó tervezés;
- vissza nem igényelhető ÁFA.

Az alábbi költségek nem számolhatók el:

- fogyasztási cikkek és készletek beszerzése;
- saját alkalmazott bérköltsége;
- általános költségek (rezsi);
- reprezentációs költségek;
- ingatlanvásárlás;
- üzletrész- és részvényvásárlás;
- előkészítési célú tevékenységek költségei (pályázati díj, pályázat készítés díja, közjegyzői díj stb.);
- a biztosíték költségei;
- visszaigényelhető ÁFA.

A támogatás folyósítása a teljesítés igazolása mellett, a támogatási döntés kedvezményezettje által benyújtott számlákon és a kifizetést igazoló dokumentumokon alapuló elszámolás alapján, teljesítményarányosan és forrásarányosan történik.

Benyújtás helye, ideje:

2001. dec. 1-től 2002. március 31-ig a Gazdasági Minisztériumba. A jövőben is várható hasonló kiírás.

2. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium kiírása a SAPARD Program keretében

Falufejlesztés és –felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése céljából.

Finanszírozási igény nyújtható be

- a települési karaktert őrző és erősítő településszerkezet kialakítására,
- utcák és közterületek felújítására, egységes falukép kialakítására,
- **a települések idegenforgalmi vonzerejének javítására;**
- **a falvak történelmi és építészeti emlékeinek, értékeinek helyrehozatalára, védelmére, revitalizációjára, betelepíthető új funkciók feltárására és telepítésük gazdaságossági vizsgálatára, vagy annak megszervezésére.**

Részletes ismertetés fentebb található.

2. Fenti szociális blokk kialakítása

Költségbecslés:

- falazott épület esetén: 3.000 eFt + ÁFA
- előre gyártott fa vagy fém tartószerkezet esetén: 2.000 eFt + ÁFA

Forráslehetőség

1. SZÉCHENYI TERV (2002): A vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztésének támogatása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-16)

Finanszírozási igény nyújtható be

a magyarországi vallási és egyházi helyszínek (templomok, emlékhelyek, zarándokhelyek, kegyhelyek) turisztikai fogadóképességének fejlesztése (pl: szálláshely, információs pont, marketingeszközök stb.) céljából.

Részletes ismertetés fentebb található.

2. SZÉCHENYI TERV (2002): A települések összképének javítása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-7)

Finanszírozási igény nyújtható be

Zöldfelületek növelése, zöldterületek, azon belül ivókutak, padok és hulladékgyűjtők létesítése, valamint a turisták által gyakran látogatott helyszíneken **nyilvános illemhelyek építése** céljából.

Részletes ismertetés fentebb található.

3. Színpad, kilátó építése

Költségbecslés

- Színpad kialakítása kb. (500 – 1.000 eFt)
- Kilátó kialakítása kb. 6.000 eFt.

Forráslehetőség:

1. SZÉCHENYI TERV (2002): A vallási turizmushoz kapcsolódó turisztikai fogadóképesség fejlesztésének támogatása (Pályázat kódszáma: SZT-2002-TU-16)

Finanszírozási igény nyújtható be

a magyarországi vallási és egyházi helyszínek (templomok, emlékhelyek, zarándokhelyek, kegyhelyek) turisztikai fogadóképességének fejlesztése (pl: szálláshely, információs pont, marketingeszközök stb.) céljából.

Részletesebb ismertetés fentebb található.

4. Közművesítés

Költségbecslés

- épületegyüttes közművesítése:	kb. 2.500 eFt.
- fenti szociális blokk közművesítése	kb. 2.700 eFt

Forráslehetőség

1. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által a SAPARD program keretében meghirdetett

A vidéki infrastruktúra fejlesztése és javítása esetében pályázni lehet helyi műszaki infrastruktúra biztosítást szolgáló beruházásokkal (mezőgazdasági úthálózat fejlesztése; a vállalkozások célját szolgáló energiaellátás fejlesztése; alternatív szennyvízkezelési eljárások alkalmazása; helyi piacok és felvásárló helyek kialakítása és fejlesztése), valamint informatikai és kommunikációs rendszerek fejlesztésére vonatkozó beruházásokkal.

A pályázatok feltételrendszere megegyezik a *Falufejlesztés és -felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelmét és megőrzését* célzó pályázatokkal.

A támogatás formája:

A vidéki infrastruktúra fejlesztése és javítása intézkedésnél a támogatás mértéke a **bekerülési költség 75%-a (kiv: helyi piacok kialakításánál 50%), de maximum 5 millió Ft, helyi műszaki infrastruktúra biztosításánál 50 millió Ft.**

A benyújtás helye:

A SAPARD Hivatal hét SAPARD regionális irodájába.

C) KÖZLEKEDÉSI PROGRAM

1. A 25. sz. közút korrekciója, alsó és felső parkoló kialakítása, a Felső út rendbehozatala, gyalogút kiépítése

Költségbecslés

- útkorrekció	kb. 10.000 eFt,
---------------	-----------------

- alsó parkoló kiépítése

Módszer	Költség (e Ft)
Aszfalt	14.400
Gyephézagos beton	9.900
Kőterítés	4.500-5.400

- Felső út kiépítése kb.10.000-12.000 eFt
- felső parkoló kiépítése kb. 2.500 eFt.
- gyalogút, víztelenítés kb. 15.000 eFt.

Forráslehetőség

1. Heves Megyei Területfejlesztési Tanács által kiírt céljellelű decentralizált támogatások pályázatai (CÉDE)

Célja: a helyi önkormányzatok felhalmozási (beruházási, felújítási) célú feladatainak elősegítése, tekintettel az elfogadott területfejlesztési koncepció, az országos szintű szakmai programok, valamint az EU csatlakozással kapcsolatos követelményrendszerben megfogalmazottak teljesítésére.

Finanszírozási igény nyújtható be:

- a címzett vagy céltámogatásokkal megvalósuló beruházásokhoz a saját forrás kiegészítéséhez,
- a településeken vagy azok egyes területein a **termelő infrastruktúra kiépítéséhez** (beleértve a járda és kerékpárút is, kivéve az üdülő területek),
- a bel- és külterületen meglévő termelő infrastrukturális hálózatok felújításához, fejlesztéséhez, beleértve a mezőgazdasági tevékenységhez szükséges bekötő és összekötő utak kiépítését, felújítását (kivéve az üdülő területek),
- az önkormányzati tulajdonú és alapfeladataihoz kapcsolódó intézmények beruházásaihoz, felújításaihoz, illetve önkormányzati tulajdonú műemlék épületek felújításához,
- ivóvízminőség javításához
- a **belvíz és a csapadékvíz elvezető rendszerek megtervezéséhez és kivitelezéséhez.**

Pályázó lehet: **önkormányzatok.**

A támogatás formája:

Vissza nem térítendő tőkejuttatás. A támogatás csak önkormányzati tulajdonban levő tárgyi eszközök létesítésére, felújítására, megszerzésére (vételésre) fordítható. A beruházással megvalósított infrastrukturális szolgáltatásról az önkormányzatnak 10 éven keresztül gondoskodnia kell, a megszerzett, felújított tárgyi eszközt legalább 10 évig önkormányzati tulajdonban kell tartani.

Amennyiben a támogatási arányok, illetve értékhatárok úgy alakulnak, a közbeszerzési eljárás betartása minden pályázóra nézve kötelező.

Támogatási mértékek:

- szennyvíztisztító berendezések

az elismerhető költségek max. 8 %-a, de nem több mint 20 millió Ft,

- szennyvízhálózatok kiépítése

az elismerhető költségek max. 3 %-a, de nem több mint 50 millió Ft,

- kommunális szilárd hulladék kezelése:

az elismerhető költségek max. 5 %-a, de nem több mint 50 millió Ft,

- cél-, vagy címzett támogatásban más célok esetén:

az elismerhető költségek max. 10 %-a, de nem több mint 10 millió Ft.

Egy cél megvalósításához:

- az elismerhető költségek max. 70 %-a, de egy beruházáshoz nem több, mint 10 millió Ft.

Benyújtás helye, ideje:

Heves Megyei Területi Államigazgatási Hivatal, a pályázatot 2002-ben lezárták, 2003-ban várható az újabb kiírás.

2. A Közlekedési és Vízügyi Minisztériumnak a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériummal közösen, a Belügyminisztériummal egyetértésben meghirdetett pályázata

olyan térségeket feltáró, továbbá településeket összekötő, vagy bekötő kiépítetlen közutak építésének támogatására, amelyek elsősorban a területfejlesztés kedvezményezett területein a gazdaság fejlesztését (beleértve a mezőgazdaságot is) szolgálják a közúti infrastruktúra feltételeinek megteremtésével.

A pályázat célja olyan hiányzó összekötő- vagy bekötőutak kiépítése, amelyek a települések (településrészek) közötti - különös figyelemmel az ún. zsáktelepülésekre -, továbbá a települések belterületén kívüli lakott helyek vagy mezőgazdasági területek és kommunális létesítmények közúti kapcsolatainak javításával, a jelentős kerülők kiküszöbölésével lehetővé teszik a feltárt területen a gazdaság fejlődését, illetve segítik a lakosokat munkahelyek létrehozásában vagy elérésében.

Pályázó lehet:

Minden **helyi önkormányzat**, önállóan, vagy társultan, támogatást kérve 2002-2003. évben megvalósuló útépitéshez. Nem indulhat a pályázaton az az önkormányzat, amely akár önállóan, akár társként korábbi összekötőút építési pályázaton, vagy a KöViM önkormányzati közútépitési pályázatán támogatást nyert és a beruházás a pályázat beadási határnapjáig nem fejeződik be. Minden önkormányzat egy pályázatban vehet részt. Egy pályázat egy folyamatos, legrövidebb hálózati kapcsolat vagy annak önállóan is funkcióképes üteme kiépítésére vonatkozhat.

Pályázati támogatás csak olyan útépitéshez **adható**, amelyhez a pályázó önkormányzat a beruházási költségnek (az ÁFÁ-t magába foglaló bruttó megvalósítási költségnek):

- a) a területfejlesztési szempontból kedvezményezett körbe tartozó települések [a területfejlesztés kedvezményezett térségeinek jegyzékéről szóló 91/2001. (VI.15.) Kormányrendelet szerinti települések] esetében legalább 30 %-ával,
- b) a kedvezményezett körbe nem tartozó települések esetében (társult pályázatnál, ha egyik település sem tartozik kedvezményezett körbe) legalább 40%-ával

rendelkezik oly módon, hogy a pályázatban elismerhető beruházási költségnek legalább 20%-át önkormányzati saját forrásként biztosítja. Az a) pont szerinti települések a saját forrást más támogatással is kiválthatják.

Finanszírozási igény nyújtható be:

olyan **15 M Ft bruttó (ÁFÁ-t is magába foglaló) beruházási költséget meghaladó kiépítetlen összekötő- vagy bekötőutak, vagy azok önállóan is funkcióképes üteme építéséhez** (új út építéséhez, földút kiépítéséhez, vagy a teljes rekonstrukciót igénylő út átépítéséhez), amelyek

- térségeket tárnak fel, települést, vagy településrészt kötnek be, a hiányzó kapcsolat kiépülésével lehetővé válik a feltárt terület bekapcsolódása az ország vérkeringésébe,
- zsáktelepülések elzártságát szüntetik meg,
- kommunális telepek megközelítését szolgálják,
- mezőgazdasági termelőterületeket tárnak fel,
- az előző funkciók szerinti utakon hidat létesítenek, vagy meglévő hidat korszerűsítnek, annak szélességét, teherbírását növelik.

Támogatás csak a közlekedési hatóság építési engedélyéhez kötött beruházáshoz igényelhető.

A támogatás formája:

A támogatás visszatérítési kötelezettség nélküli **juttatás**, amely jelen pályázati felhívásban meghatározott módon, a pályázatban elismerhető beruházási költségek kifizetésére használható fel. A pályázatban elismerhető beruházási költség tartalmazhatja a fejlesztések tervezési (egy évnél nem régebbi), engedélyezési és használatbavételi, továbbá lebonyolítási és a beruházás egyéb költségeit, továbbá az ÁFÁ-t, de nem tartalmazhat közműépítési és terület-kisajátítási költségeket. (A pályázatban csak a keresztező közművek kiváltásának költségei szerepelhetnek). Az igényelt támogatás összege a 60 M Ft-ot nem haladja meg.

A támogatás mértéke a fejlesztés bruttó beruházási költségének legfeljebb 70 %-a lehet a kedvezményezett körbe tartozó, és legfeljebb 60 %-a lehet az ezen körbe nem tartozó települések esetében. Az igényeltnél, illetve a maximálisan adható támogatásnál kisebb mértékű támogatás is megítélhető.

Benyújtás helye, ideje:

2002. szeptember 10-ig a budapesti Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóságához. Jövőre várhatóan újra meghirdetik.

3. Információs táblák elhelyezése az ABC irányába

Költségbecslés: kb. 200 – 400 eFt.

Forráslehetőség

1. SZÉCHENYI TERV (2002): Észak – magyarországi turisztikai régióban turisztikai marketingtevékenység támogatása (Pályázat jele: SZT-TU-ÉMA-3)

Finanszírozási igény nyújtható be (többek között):

a) regionális jelentőségű turisztikai helyszíneket és vonzerőket bemutató nyomtatott és elektronikus kiadványok, valamint ajándéktárgyak elkészítése,
b) **turisztikai információs táblarendszerek, táblák (útbaigazító táblák, látnivalókat, nevezetességeket bemutató táblák) megtervezése és kivitelezése céljából.**

Pályázó lehet:

- belföldi jogi személy,
- belföldi székhelyű jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, egységes turisztikai tájékoztató táblarendszer témában kizárólag
- önkormányzatok és társulásai, önkormányzati intézmények, valamint nemzeti parkok.

Feltételek:

- a pályázat tartalmazza a marketingeszköz vázlatos leírását (szinopszis), felépítését, illetve tervét, valamint a terjesztési elképzeléseket,
- **a kiadványon és az információs táblán feltüntetik: "Készült a Széchenyi Terv Turizmus-fejlesztési Programja keretében a Gazdasági Minisztérium támogatásával",**
- a pályázó vállalja, hogy a támogatásban részesült tárgyi eszközök legalább 5 évi turisztikai célú hasznosítását biztosítja;
- a reklámok nem haladják meg a kiadvány teljes terjedelmének 10 %-át,
- a kiadvány legalább 5000 példányszámban jelenik meg, amelynek legalább 20%-át a Magyar Turizmus Rt. Észak-magyarországi Regionális Marketing Igazgatóságának terjesztésre átad,
- a kiadvány tartalmazza az Észak-magyarországi régió térképét és az itt működő Tourinform irodák listáját,
- idegen nyelvű, vagy többnyelvű marketingeszköz esetén a nyelvi lektorálás felelős szervnél (fordító iroda) készül,
- **a tervezett információs táblarendszer illeszkedik az Észak-magyarországi Regionális Marketing Igazgatóság egységes táblarendszer koncepciójához (támogató nyilatkozat).**

A támogatás formája:

A pályázó működési támogatásának nem minősülő **visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatás.** A támogatás számításának alapja a projekt ÁFA nélküli költsége, ha azonban a pályázónak jogszabály alapján ÁFA visszaigénylési joga nincs, akkor az ÁFA-t is tartalmazó költség.

A pályázat keretében igényelhető támogatás **mértéke a projekt teljes összköltségének legfeljebb 50 %-a, maximum 2 millió Ft.** Egy projekthez támogatás a Gazdasági Minisztérium kezelésébe tartozó célelőirányzatokból csak egy alkalommal ítéltető meg. A pályázatot elbírálók indokolt esetben a támogatást a kértnél alacsonyabb mértékkel is megállapíthatják.

A projekt teljes összköltségének **legalább 25 %-át kitevő saját forrás szükséges** (amelybe az államháztartás alrendszereitől kapott támogatás és hitel nem számítható be). A saját

forrás számításának alapja a projekt ÁFA nélküli költsége, ha azonban a pályázónak jogszabály alapján ÁFA visszaigénylési joga nincs, akkor az ÁFA-t is tartalmazó költség.

Az alábbi költségek számolhatók el:

- közreműködő külső szövegírók, fordítók, grafikusok díja, fordítás, lektorálás, nyomtatás, fénymásolás költségei,
- anyagjellegű ráfordítások,
- személyi jellegű ráfordítások,
- vissza nem igényelhető ÁFA.

Nem számolhatók el:

- fogyasztási cikkek és készletek beszerzése;
- saját alkalmazott bérköltsége;
- általános költségek (rezsi);
- reprezentációs költségek;
- ingatlanvásárlás;
- üzletrész- és részvényvásárlás;
- előkészítési célú tevékenységek költségei (pályázati díj, pályázat készítés díja; közjegyzői díj stb.);
- visszaigényelhető ÁFA.

A támogatás folyósítása **utólagosan, a teljesítés igazolása mellett**, a támogatási döntés kedvezményezettje által benyújtott számlákon és a kifizetést igazoló dokumentumokon alapuló elszámolás alapján történik. A támogatások folyósítása forrásarányosan és fejlesztési célú támogatás esetén teljesítésarányosan történik: minden számla alapján a projekt összköltségére megállapított támogatási arány szerinti támogatás folyósítható.

Benyújtás helye, ideje:

2001. dec.1-től 2002. okt. 31-ig a Gazdasági Minisztériumba.

D) Mellékletek

1. A tervezett parkoló helyszíni fotójának másolata
2. Az Apátsághoz felvezető gyalogút helyszíni fotójának másolata
3. Az Apátság helyszíni fotójának másolata
4. A jelenlegi fenti szociális blokk helyszíni fotójának másolata
5. Bélapátfalva hiteles térképszelvénye
6. Tulajdoni lapok másolatai
7. A tervezett épületegyüttes alaprajza
8. A tervezett épületegyüttes látványterve
9. A tervezett alsó fogadósor és parkolók alaprajza
10. A tervezett fenti szociális blokk alaprajza
11. A tervezett fenti szociális blokk látványterve
12. A tervezett kertészeti tevékenység eredménye a térképszelvény másolatán
13. A meddőhányó átalakítási tervének 1. változata
14. A meddőhányó átalakítási tervének 2. változata
15. Az Apátsági templom és romkert alaprajza
16. A tervezett pihenőhely és játszóhely berendezéseit ábrázoló fotók másolata
17. A közlekedési terv ábrázolása a térképszelvény másolatán
18. A 25. sz. út és Apátság út csomóponti átalakításának terve
19. A gyalogos feljáró kiépítési javaslata

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Környezetfeltáró elemzés</i>	2
<i>Mérnöki feladatok</i>	13
Környezettanulmány	13
A fejlesztési lehetőségek műszaki-jogi feltárása	17
Építészeti program	18
Kertészeti parkosítási program	22
Közlekedési program	26
A gyalogos közlekedés programterve	30
<i>Forrástérkép</i>	32
A forrástérkép összefoglalása	33
A forrástérkép részletezése	36
<i>Mellékletek</i>	52

2.old.

Az Apátság környezetfeltáró turisztikai elemzése az alábbi szempontok szerint történt:

- megközelíthetőség, mint a „turisztikai termék” kiindulási alapja, értékesíthetőségének kiinduló feltétele;
- infrastruktúra, a település alpinfrastruktúrájának értékelése, melyben egyfelől értékelésre kerül az apátság, illetve annak helyt adó település alapvető infrastrukturális helyzete, mint turisztikai szolgáltatások kiépíthetőségének fizikai korlátja, másfelől turisztikai infrastrukturális helyzete, mely döntően a szolgáltatások tartalmi felépítésének, értékesítésének szabja meg a kereteit. (Ezen témakör keretében kitérünk a természetes, és épített környezet elemzésére, mely egyrésztől fizikai adottság, másfelől tartalmi szolgáltatások alapját is képezheti.);
- idegenforgalom, turizmus, mely tekintetben elemzésre kerül a potenciális piac, mint egy kialakítandó turisztikai koncepció kiindulópontja.

A környezetfeltáró elemzés keretében a definiált környezeti tényezők függvényében javaslatok megfogalmazása történik az Apátság, mint turisztikai termék értékesíthetősége, piaci potenciálja kihasználása érdekében.